

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

6 - PP 559
Tlx 46034 PD I
Fax 040/72418
GORICA
Dnevnik 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 54 (14.145)

Trst, sredo, 4. marca 1992

Aliji Izetbegoviću uspelo pogasiti prve plamene požara V Sarajevu manj napeto Srbi odstranili barikade

*Muslimani ponovno pristali na kompromis, na potezi je sedaj Evropa
V Bosanskem Brodu krvavi spopad med srbskimi teritorialci in mupom*

Voditelj Srbov v BiH Karadžić

LJUBLJANA — Od včerajšnje-
ga jutra se življenje v glavnem
mestu BiH Sarajevu odvija v glav-
nem normalno. Barikade so pred-
sinočnim in zgodaj zjutraj prak-
tično odpravili, zaposleni gredo
znova redno na delo, učenci v
šolo in študenti na fakultete. Prav
tako je oskrba z mlekomo in kru-
hom bolj ali manj normalna. Vozi-
ti so začeli tudi medkrajevni avto-
busi, z železniške postaje pa so za-
čeli voziti prvi vlaki, čeprav pro-
met še ni popolnoma normalizi-
ran. Vsak čas pa bodo tudi
vzpostavili letalski promet.

Popolnoma drugačen pa je bil
položaj v Bosanskem Brodu na
meji s Hrvaško, kjer je po poroča-
nju sarajevskega radia prišlo do
pravega spopada med srbskimi te-
ritorialci in mupom BiH. Več ljudi
je bilo ubitih in ranjenih, spopad
pa je imel vse značilnosti, pravi
sarajevski radio, državljanske
vojne.

Referendum prebivalcev BiH je
samo potrdil odločitev skupščine
naše republike sprejeto oktobra
lani, o njeni samostojnosti in ne-
odvisnosti, je izjavil predsednik
Predsedstva BiH Alija Izetbegović
na tiskovni konferenci. Obenem
pa predsednik predsedstva BiH
meni, da je bil referendum potre-
ben za uresničitev mednarodnega
priznanja, kar je od svetovne
skupnosti več kot 80 držav zahte-
val bosansko-hercegovski parla-
ment.

O tem, kako rešiti spor s Karadži-
ćem, ki ne priznava neodvisnosti
BiH, Izetbegović pravi, da gre pri
tem »za spor med gospodom Ka-
radžićem in ljudstvom, in da bo
verjetno Karadžić moral to vpra-
šanje rešiti z ljudmi«. Izetbegović
prav tako meni, da je bilo minist-
stvo za notranje zadeve BiH ne-
pripravljeno za napovedane do-
NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Za senat in zbornico kar 128 list V KD še polemika »Dialog« Occhetto in Craxija po TV

RIM — Na aprilskih parlamen-
tarnih se bo za glasove približno
47,5 milijona Italijanov ter za me-
sta v senatu in poslanski zbornici
potegovalo več kot 10 tisoč kandi-
datov na 128 različnih listah, od
katerih pa jih bo le približno štiri-
deset prisotnih na celotnem dr-
žavnem ozemlju. Najbolj razširje-
ne so najrazličnejše lige, ne manj-
kajo pa niti liste upokoјencev,
gospodinj (zanimivo, da so tudi na
tej listi moški v prepričljivi veči-
ni), lovcev in drugih. Največ kan-
didatnih list za senat so predstavi-
li v Lombardiji (24), za poslansko
zbornico pa v Laciju (28).

Na političnem prizorišču pa je
bila včeraj v ospredju zanimanja
polemika znotraj KD zaradi Demi-
tovih izjav, »da je demokristjanska
kandidatna lista le za sredino les-
tvice.« Andreotti, ki je zadovoljen
s predlaganimi imeni, pravi, da je
treba, ko se govori o politiki, upo-
rabljati politično izrazoslovje, For-

lani pa je dejal, »da drugod ni
opazil dosti izrednih igralcev.« Z
dovtipom: »Dobimo se torej na
stadionu,« je novinarje pričakal
predsednik poslancev KD Gava,
Mancino, predsednik demokrist-
janskih senatorjev, pa je dejal,
»da je ekipa, ki jo je na igrišče
poslala KD, vsaj za pokal UEFA.«

Po TV pa sta dialog na levi-
ci nadaljevala Craxi in Occhetto.
Tajnik PSI je v intervjuju ponov-
no govoril o socialistični enotnosti
in o formiranju široke reformistič-
ne sile, v kateri bo prostor za vse,
»ki se ravnajo po načelih moder-
nega, demokratičnega in liberal-
nega socializma.« Occhetto pa je
prav tako po TV pozval volilce,
naj »hrastovo stranko preizkusijo
v vladi.« Pri tem je Occhetto de-
jal, da je malo možnosti za »veliko
vlado« s PSI in KD, »tudi zato, ker
bi DSL od partnerjev zahtevala
velike spremembe in to predvsem,
kar zadeva moralna vprašanja.«

V Bakuju in Erevanu med prebivalstvom že razpihujejo nacionalistične strasti Krvavi spopad zaradi Gorskega Karabaha lahko ogrozi celotno kavkaško območje

MOSKVA — Iz Gorskega Karaba-
ha prihajajo v zadnjih urah do skraj-
nosti protislovne vesti. Enote nekda-
nje Sovjetske zveze naj bi upočasnile
svoj umik, ker vsem postaja jasno,
da bomo priča pravi vojni med Ar-
menijo in Azerbajdžanom, ko se
bodo te enote dokončno umaknile iz
Gorskega Karabaha. V Erevanu pri-
tiskajo na Moskvo, naj svojih enot ne
umakne. Že res, da so bili v zadnjih
urah Armenci uspešnejši od Azer-
bajdžancev. V Bakuju pa so že začeli
s pravo medijsko vojno, ki naj bi do-
kazala grozodejstva in znanje ar-
menskih paravojaških enot nad civil-
nim azerbajdžanskim prebivalstvom.
S tem bo Baku še bolj razplamtel na-
cionalistične strasti, tako da ne bo
manjkalo prostovoljcev za »ponovno
osvoboditev Gorskega Karabaha«.

Iz gorskokarabaškega Hožalija naj
bi v azerbajdžanski Agdam pripeljali
več tovornjakov iznakaženih azer-
bajdžanskih civilistov, ki so bili žr-

tve armenskega slepega nasilja. V
Erevanu te obtožbe najodločneje za-
vračajo in navajajo azerbajdžanska
grozodejstva. Armenci pozivajo
mednarodno skupnost, naj poseže,
da ne bo ponovno priča strahotnemu
genocidnemu pokolu, kot so ga iz-
vedli Turki po prvi svetovni vojni.

Ob vsem tem je značilen včeraj-
šnji poziv turškega premierja Demi-
rela mednarodni skupnosti, naj bo
nevtralna v sedanjem spopadu in naj
ne krivi nikogar. Ankara ima na tem
območju dalekosežne načrte in se
boji, da bi zahodna podpora krščan-
skim Armencem proti muslimanskim
Azerbajdžancem te načrte onemogo-
čila. Turčija se navsezadnje dobro
zaveda, da se je na tem območju na-
brala cela kopica nerešenih narod-
nostnih vprašanj, ki terjajo izredno
previdnost. Vsekakor pa se turški
prodor na to območje nadaljuje, saj
je Ankara prav včeraj ukinila vize za
Kirgistan.

Brez zapletov pa se je včeraj začel umik nekdanje Rdeče armade iz Litve (AP)

Peterletu še ni uspelo razširiti vladne koalicije

LJUBLJANA — Sestanek petih preostalih strank,
ki še podpirajo sedanjo slovensko vlado, je včeraj
trajal le slabo uro. Ugotovili so, da vlade ni mogoče
razširiti, saj sta takšen predlog zavrnili obe vprašani
stranki liberalni demokrati in socialisti. Ni bilo no-
benih sklepov, samo poluradno mnenje, da naj bi
skušali izpeljati v parlamentu nekatere najbolj po-
membne zakonske predloge in da se bodo ponovno
sestali v četrtek.

Slovenska vlada je očitno v vedno hujših težavah,
njena baza kopni, o čemer priča včerajšnja odsotnost
predsednika zelenih Pluta, ki pa je kasneje sodeloval
na živahnem zasedanju poslanskega kluba. Zato tudi
danes na zasedanju slovenskega parlamenta ne bo na
dnevnem redu pomembnejših in še zlasti ne bo hudo
spornih vprašanj. Ne bodo govorili o odstavitvi treh
spornih demokratskih ministrov, razpravo o zunanji
politiki pa so preložili na petkovo zasedanje zunanje
politične komisije in seveda na neko bodoče zaseda-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Italijanska agencija SACE za sodelovanje s Slovenijo

LJUBLJANA — Na včerajšnjem sestanku delega-
cije italijanske agencije za zavarovanje posojil
SACE, s predstavniki slovenskih bank so italijanski
gostje obljubili, da bodo nekasneje aprila sporočili
predloge za okrepljeno sodelovanje s slovenskimi
bankami, je za Slovensko tiskovno agencijo povedal
generalni sekretar Združenja bank Slovenije Jože
Tepina.

Na sestanku so bili navzoči direktor SACE Fran-
cesco Pittore, visoki predstavniki italijanskega finan-
čnega ministrstva in ministrstva za promet in zveze
ter predstavniki Ljubljanske banke d.d., A banke, LB
Kreditne banke Maribor in Stanovanjske-komunalne
banke.

Od navzočih bank le Ljubljanska banka d.d. že dalj
časa redno sodeluje s SACE, ker se je po lanskem vojni v
Sloveniji še okrepilo. Ostale slovenske banke so se na
včerajšnjem sestanku italijanskim gostom predstavile
in jih seznanile s svojimi poslovnimi načrti.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Za kruh in pršut

Pred nekaj dnevi je zahodnim
novinarjem potožil, da s pokojni-
no shaja s težavo. Da bi preskrbel
družino, je zato sprejel ponudbo
tujih časopisov, s katerimi sode-
luje. Pogodbe, ki so mu jih ponu-
dili, jamčijo, da si bo Mihail Ser-
gejevič Gorbačov prislužil kruh,
pa tudi za pršut bo nekaj ostalo.

To dokazuje pogodba, ki jo je
bivši predsednik že bivše Sovjet-
ske zveze podpisal z britansko te-
levizijsko družbo Directors Inter-
national, kateri je odstopil pravi-
ce za serijo televizijskih doku-
mentarcev o njegovem življenju.
Pogodba je bila podpisana že
prejšnji mesec, zanjo pa se je zve-
delo šele včeraj. Po pisanju bri-
tanskega lista Evening Standard

bo Gorbačov za pravice dobil 250
tisoč funtov (okoli 600 milijonov
lir), ki jih bo odstopil ustanovi za
raziskovanje mednarodne politi-
ke, ki jo je uradno odprl včeraj,
ustanovil pa, ko je na njegov stol
v Kremlju sedel Boris Jelcin.

Po poročanju agencij bo Direc-
tors International posnela štiri
dokumentarce dolge eno uro,
Gorbačov pa bo britanskim novi-
narjem dal na razpolago svoje ar-
hive, omogočil jim bo stik z dru-
žinskimi člani in znanci. V film
bo britanska družba vložila okoli
5 milijard lir, računa pa, da ga
boprodala vsem svetovnim televi-
zijam.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Deželna komisija končno odobrila zakon o Krasu

NA 4. STRANI

□ □ □

Tržaški komisar uvaja časovne omejitve prometa

NA 5. STRANI

□ □ □

TKB zavrača natolcevanja o avtonomnih računih

NA 5. STRANI

Pogovori za izbiro mandatarja v terminih, ki jih določa ustava

PARIZ - Italijanski časopisi so tolmačili ponedeljkove Cossigove besede kot opozorilo Andreottiju, da bo on (Cossiga) izbral novega mandatarja za sestavo vlade. To tolmačenje je predsednik italijanske republike včeraj demantiral, majhen signal strankam pa je s svojim pikolovskim navajanjem zapadlosti, ki jih določa ustava, le poslal. Cossiga ne namerava čakati na dogovarjanje strank za sestavo vladne koalicije, pač pa bo začel posvetovanja za določitev mandatarja v terminih, ki jih določa ustava.

V nekoliko šaljivem tonu je predsednik republike zavrnil vsa izzivalna vprašanja novinarjev o stališčih De Mite in drugih italijanskih strankarskih prvakov, zaustavil pa se je ob problemu koledarja. »Volitve bodo 5. in 6. aprila,« je pojasnil, »sedemnajst dni pozneje se zbornica in senat sestaneta za umestitev in izvolitev predsednika, dan pozneje pa predsedstvu obeh zborov. Poslanci imajo nato 4 dni za oblikovanje skupin, senatorji pa 7. Osmi dan, ko bodo formalnosti opravljene, bom začel s posvetovanji za imenovanje mandatarja.« Zakaj tako? »Da bi se izognil obtožbi nespoštovanja ustave,« je poudaril Cossiga.

Spet srditi spopadi pri Šibeniku

ZAGREB — Včeraj popoldne je jugoslovanska armada sprožila silovite napade na širšem šibeniškem območju, tako da je bil dan znak za splošno nevarnost in so ljudje morali ponovno za več ur v zaklonišča.

Srdito bombardiranje naj bi sprožil hrvaški vdor v neko vas v skradinskem zaledju, od koder so četniki že nekaj dni tolkli po hrvaških položajih. Akcija je Hrvatoma uspela, saj so s seboj pripeljali 21 četnikov in uničili njihove položaje.

Z drugih kriznih območjih pa prihajajo vesti, da Srbi in JA sistematično požigajo hrvaške hiše, da bi onemogočili povratek hrvaškim beguncem po prihodu modrih čelad.

V Rimu umrl podpredsednik zbornice Adolfo Sarti

RIM — V noči na torek je v Rimu umrl podpredsednik poslanske zbornice Adolfo Sarti. Rodil se je leta 1928 v Turinu, po poklicu je bil pravnik, od leta 1944 pa je bil član Krščanske demokracije. Sarti je avgusta lani operiral na črevesju, v soboto pa se je njegovo zdravstveno stanje nenadoma poslabšalo. Prepeljali so ga v kliniko Villa Margherita, kjer je včeraj ob 2.30 zjutraj umrl.

Sarti je bil prvič izvoljen v poslansko zbornico leta 1958, bil pa je tudi večkrat minister in podtajnik. Lik pokojnika je v zbornici orisala predsednica Nilde Iotti, sožalje pokojnikov ženi pa sta med drugimi izrazila tudi predsednik republike Cossiga in predsednik senata Spadolini. Pogreb umrlega politika bo danes popoldne.

Zunanji minister Rupel na obisku v Vatikanu

RIM — Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel, ki se mudi na enodnevnem delovnem obisku pri Svetem sedežu, je po pogovorih z državnim sekretarjem pri Svetem sedežu kardinalom Angelom Sodanom za Slovensko tiskovno agencijo povedal, da se je zahvalil za podporo in pomoč Svetega sedeža pri prizadevanjih Slovenije za samostojnost in neodvisnost.

Govorila sta tudi o vzpostavitvi diplomatskih odnosov med državama, pri čemer je minister Rupel izrazil željo, da bi imela Slovenija apostolsko nunciato v Ljubljani z rezidenčnim nuncijem. Kardinal Sodano je dejal, da bo Sveti sedež željo upošteval, če bo to mogoče, in da so pripravljeni v kratkem sprejeti veleposlanika Slovenije. V dveh mesecih bi Slovenija imenovala ambasadorja. Sveti sedež pa bi se v tem času odločil za svojo rešitev.

Minister Rupel in kardinal Sodano - v pogovorih je sodeloval tudi podsekretar v sekciji za odnose z državami Claudio Maria Celli - sta govorila tudi o vprašanih podpornih Vatikana Sloveniji v mednarodnih organizacijah - gre predvsem za Konferenco o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE) in za srečanje članic KVSE 24. marca v Helsinkih. Sveti sedež je

objubil, da bo prizadevanja Slovenije podprl.

V nadaljevanju pogovorov je minister Rupel orisal nekatere zunanje politične odnose Slovenije in probleme v zvezi s tem. Glede tristranskega in dvostranskega sporazuma o manjšinah z Italijo se je izkazalo, da je Sveti sedež obveščen o pripravljenosti Slovenije za urejanje vprašanja manjšin na korekten in kooperativen način. »Mislim, da je bil tudi po tej strani sestanek koristen,« je dejal dr. Rupel.

Državnika sta govorila tudi o morebitnem papeževem obisku v Sloveniji. Državni sekretar Sodano je prepričan, da bo papež našel čas za krajši obisk v naši državi.

Minister Rupel in kardinal Sodano sta na kratko govorila še o možnosti, da bi Sveti sedež pokrival Slovenijo iz Hrvaške. Slovenska stran nad to možnostjo ni navdušena, je poudaril dr. Rupel, zlasti če bi prišlo do kakršnegakoli neravnovesja med Hrvaško in Slovenijo.

V pogovorih sta se dotaknila tudi vprašanj o jugoslovanski krizi in zadnjih dogodkih v Bosni in Hercegovini. Dimitrij Rupel se je zavzel za priznanje BiH ter Makedonije.

Zunanji minister Rupel je pogovore ocenil kot prijateljske ter duhovite in prisrčne. (STA)

Farnesina imenovala svoja veleposlanika v Ljubljani in Zagrebu

RIM — Iz ministrstva za zunanje zadeve so sporočili, da so po prejemu »pozitivnega mnenja zainteresiranih vlad Slovenije in Hrvaške« imenovali prva veleposlanika v obeh novonastalih državah.

Tako bo veleposlanik Italije v Ljubljani Fabio Cristiani, v hrvaški prestolnici pa bo to mesto zasedel Salvatore Cilento. Oba sta bila doslej generalna konzula v obeh glavnih mestih, ko Slovenija in Hrvaška še nista bili samostojni državi. Cilento je bil v Zagrebu že od oktobra 1987, Cristiani pa je posle generalnega konzula v Ljubljani prevzel novembra 1990, ko so odprli italijanski konzulat v slovenski prestolnici.

V Ljubljani ustanovili gibanje civilnega odpora

LJUBLJANA — Včeraj je bila posredovana vsem predstavnikom oblasti v novih državah nekdanje Jugoslavije in članicam KVSE ustanovna listina in deklaracija gibanja civilnega odpora, ki ga je ustanovila skupina uglednih državljanov in državljanek. Gibanje civilnega odpora se bo zavzemalo za pravno ureditev statusa vseh tistih, katerih osnovne človekove pravice so ogrožene z nastankom novih držav na jugoslovanskem prostoru. Tako se bo gibanje zavzemalo za pravice onih, ki izhajajo iz mešanih družin, ki se regionalno izrekajo, ki se izrekajo za Jugoslovane ali Jugoslovanke, ki pripadajo manjšinam, ki se nacionalno ne izrekajo ali pa ki svoje nacionalne pripadnosti ne enačijo z *raison d'état*. Gibanje se bo zavzemalo za pravico do hkratnega državljanstva vseh novih držav in za izvetje od vojaške in delovne obveznosti v primeru spopadov med temi državami. V Sloveniji je bila deklaracija posredovana predsedniku republike, vlade in skupščine s prošnjo, da se o njej obvesti slovensko skupščino. (NIA)

V soboto stavka časnikarjev

RIVA DEL GARDA — Vodstvo vsedržavnega novinarskega sindikata FNSI je skupaj s predsedniki deželnih sindikalnih organizacij včeraj v Rivi del Garda progasilo »dan molka«. Zato bodo novinarji dnevnikov in tiskovnih agencij stavkali v soboto, 7. marca, v ponedeljek, 9. marca, pa bodo stavkali novinarji RAI in Fininvesta. Odločitev FNSI je bila sprejeta tudi na podlagi pooblastila, ki ga je vodstvu vsedržavnega novinarskega sindikata dobilo na državni konferenci sindikalnih odborov.

Tajnik FNSI Giorio Santerini je poudaril, da »dan molka pomeni kolektivni protest zaradi neizvajanja določil zakona Mammi, kar je povzročilo velika neravnovesja na trgu z reklamami.« Santerini je še dejal, da gre pri tem za izredno resno odločitev tudi zato, ker do stavke prihaja v trenutku, ko se razplamteva volilna kampanja in je pravica do informacije primarnega pomena. Toda po mnenju FNSI je položaj tiska vedno slabši, »ogrožena je avtonomija novinarjev, prizadeta je tudi zaposlitvena raven, sindikalne pravice pa nasprotna stran, ki z industrializiranjem založniških sistemov želi nadzor nad širokim delom informacij, vse manj upošteva.« V tem okviru splošne krize pa imajo po mnenju Santerinija vse težje vlogo tudi radijski in TV novinarji zaradi razširjene lotizacije in komercializacije.

Vodstvo FNSI se je v Riva del Garda sestalo v okviru četrte vsedržavne skupščine voditeljev FNSI, INPGI, Casageti in novinarske zbornice. Na skupščini, ki se bo končala danes, s pomočjo vseh novinarskih skrbstvenih, pokojninskih, sindikalnih in poklicnih organov obravnavajo podrobno stanje v italijanskem novinarstvu.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● V Sarajevu

godke oziroma barikade. Ob tem je dejal, da se »barikade v prihodnje ne bodo pojavile nikoli več.« Iztebegović prav tako meni, da je bil cilj postavljanja barikad »zavlačevanje procesa mednarodnega priznavanja BiH, toda, ali bo v tem dosežen kak uspeh, je odvisno od tega, kar bo razvidno v naslednjih dnevih in tednih.« Iztebegović meni, da so vse žrtve ubojev nedolžne in da so morilci, ne glede na nacionalnost, »zločinska kategorija ljudi in jih je treba tako tudi ocenjevati.«

Ob tem je treba dodati, da so se prebivalci BiH na referendumu 29. februarja in 1. marca opredelili za samostojno in suvereno republiko z 99,43 odstotka glasov vseh, ki so prišli na volišča. Za samostojnost in suverenost je glasovalo 1.986.202 prebivalcev, proti pa jih je bilo 5.997. Neveljavnih lističev je bilo 5.070. Povedano drugače, na glasovanje oziroma referendum je, po uradnih podatkih od 3.199.132 prebivalcev BiH prišlo 1.997.644 oziroma 63,4 odstotka od vpisanih v registrske seznane.

Velja povedati, da so predvčerajšnjim postavili barikade na Čemeru, na poti Tjentište-Gacko, in na Žegulji v smeri Stolac-Ljubini, prav tako pa so blokirane posamezne poti v tem delu Hercegovine, kot tudi poti v smeri Trnovo-Foča, kjer so dobro oboroženi ljudje. Prav tako pa še vedno niso odstranili barikad na železniški relaciji Doboj-Modriča, odstranjenje pa so barikade na prehodu Romanija.

Odlok o tem je sprejela skupščina srbskega avtonomnega področja Her-

cegovine, poglavitni povod pa je bil to, kot je slišati, da vlada BiH ni spoštovala obljube, da se bosta v Trebinje vrnila center varnosti in višje sodišče, ki sta bila pred nekaj leti preseljena od tu v pristojnost Mostarja.

Ob tem je treba povedati, da se je nemški zunanji minister Genscher zavzel za mednarodno-pravno priznanje jugoslovanske republike BiH kot neodvisne države. Kot je izjavil za postajo Deutschland Rundfunk, bi morale države Evropske skupnosti »pristopiti k obravnavi tega vprašanja z enako pozornostjo, kot so to storile v primeru priznavanja Hrvaške in Slovenije.« Vsekakor pa ne bi smeli prezreti Srbske demokratične stranke, ki je objavila ultimatum v smislu, da naj »muslimanski in hrvaški liderji prenehajo z vsemi aktivnostmi, vključno s kampanjo v sredstvih javnega obveščanja, katerih cilj je spreminjanje BiH v neodvisno državo. Dodajmo k temu še to, da pa primer agencija UPI omenja tudi to, da je »srbska demokratična stranka, ki zelo podpira srbski marksistični režim Slobodana Miloševića, 7. januarja proglasila 'neodvisno državo' na 60 odstotkih ozemlja BiH.«

Ameriška agencija UPI prav tako navaja besede Miloševića, da njegov režim »trdi, da bi 8,5 milijona Srbov živelo v eni državi, ker bi lahko bili v neodvisnih državah izven federacije, v kateri prevladujejo Srbi, preganjeni.« Morda bi dodali še to, da bo, kot so sporočili, neodvisna TV mreža Yutel na drugem programu sarajevske televizije oddajala še vedno do 1. aprila ob dogovorjenem terminu ob 21. uri in 15 minut. Srbi so namreč zahtevali, da se Yutel kratkoma prepove in ukine.

Te še kar pomirjujoče vesti pa je sinoči skalil prav Yutel, ki je sporočil, da se četniške enote približujejo Sarajevu. To vest je posredno potrdil tudi vodja bosanskohercegovskih Srbov Karadžić, ki se je sinoči sestal z Iztebegovićem in poveljnikom sarajevske garnizije generalom Kukanjem. SDA je sinoči muslimansko prebivalstvo sarajevskih predmestij pozval, naj žene in otroke pošlje v varnejši stari del Sarajeva in naj bo pripravljeno obraniti svoje mesto tudi z orožjem. (NIA)

● Peterletu

nje skupščine. Ob robu seje Dremosa je treba omeniti, da so se že razširile govorice o morebitni kandidaturi Jožeta Pučnika za mandatarja, ki pa jih je predsednik Dremosa ironično demantiral.

Socialistična stranka Slovenije zahteva novo vlado in novega mandatarja, zato je vodstvo te stranke že na samem začetku pogovorov zavrnilo mandatarjevo ponudbo, da vstopi v vladno koalicijo. To sta na včerajšnji tiskovni konferenci poudarila Viktor Žakelj in Borut Šuklje, ki sta novinarje podrobneje seznanila s potekom sicer zelo kratkega pogovora s predsednikom slovenske vlade Lojzetom Peterletom.

Ponudba bivše Demosove koalicije opozicijskima strankama (poleg socializmom tudi liberalnim demokratom) je po njunem mnenju razkrila dve stvari in sicer, da parlamentarnih volitev še nekaj časa ne bo ter da obstoječa vlada ni več kos razmeram. Socialisti ne morejo vstopiti v vladno koalicijo v sedanjih zasedbi, ker bi takšno sodelo-

vanje pomenilo podaljšanje mandata Peterletu, s tem pa bi tudi prevzeli soodgovornost za dosedanje vladne napake. (NIA)

● Agencija SACE

A banka že dobro sodeluje z nemško agencijo za zavarovanje posojil Hermesom in washingtonsko banko Exim (Export-import Bank), uvoz in izvoz, ki ju opravlja, pa enostransko dosega okrog 70 milijonov USD, so pojasnili njeni predstavniki in izrazili upanje, da bodo začeli sodelovati tudi z italijansko agencijo.

»Sodelovanje si obeta tudi SKB in kreditna banka. Obe delujeta samostojno in imata celo vrsto komitentov,« je dejal Jože Tepina in dodal, da imajo slovenske banke realne možnosti za navezavo sodelovanja s SACE. »Vprašanje je le, za kakšne dogovore se bodo Italijani odločili, ni nujno, da jih bodo zanimala jamstva za velike vsote denarja.«

Direktor agencije Francesco Pittore je ponovil, da po mednarodnem priznanju Slovenije ni več ovir za enoparavno sodelovanje na finančnem področju. SACE bo slovenskim finančnim strokovnjakom tudi omogočil strokovno izpopolnjevanje v okviru svojih izobraževalnih programov.

Predstavniki italijanske agencije za zavarovanje kreditov SACE so se v včerajšnjem pogovoru z ministrom za promet in zveze Marjanom Krajncem zanimali tudi za načrte Slovenije o dograditvi cest iz osimskega sporazuma, je sporočilo ministrstvo za promet in zveze.

Predstavniki italijanske finančne ustanove so izrazili pripravljenost, da priskrbijo posojilo v vrednosti 40 do 50 milijonov dolarjev, ki bi ga Slovenija namenila predsem za dograditev odseka Razdrto-Fernetiči.

Slovensko ministrstvo za promet in zveze bo na željo agencije SACE oblikovalo poročilo o vseh dosedanjih aranžmajih, pogodbah in odločitvah slovenske vlade glede dajanja garancije za posojila.

Velik poudarek so namenili vprašanju nasledstva dogovorov ki so bili sklenjeni med državama, in sicer med ministrskima predsednikoma Mikulčcem in Gorio. V teh dogovorih je kot porok za najeta posojila nastopala Jugoslavija, kar pa mora sedaj prevzeti Slovenija.

SACE se za slovensko poročilo močno zanima, saj bi s tem dopolnila svoje podatke o stanju in stopnji gradnje osimskih cest. Podobno poročilo pripravlja tudi italijanska vlada. (STA)

● Za kruh

S članki in s pogodbami, kot je bila ta, ki jo je sklenil z britansko družbo, si Mihail Sergejevič ne služi samo kruha in pršuta, pač pa za ohranjanje stike z mednarodnimi dejavniki in krepi svoj politični položaj tudi doma. Boris Jelcin se je najbrž zmotil, če je mislil, da bo nekdanjega sovjetskega predsednika spravil s političnega prizorišča, ko je pred nekaj meseci strpal v kovček njegove dokumente v glavni kremelski pisarni in jih postavil pred vrata na hodnik, nato pa sedel za dolgo željeno predsedniško mizo. (vt)

Srečanja z videmskim prefektom Damianom in senatorjem Micolinijem

Zveza Slovencev zahteva pravično zaščito naše narodnostne manjšine

Predstavnštvo Zveze pri videmskem prefektu

Senator Micolini z vodstvom Zveze v čedadu

VIDEM — Zveza Slovencev iz Videmske pokrajine si prizadeva, da bi italijanski parlament čimprej izglasoval pravičen zaščitni zakon, ki naše skupnosti ne bi delil na tri kakovostne kategorije. To je vodstvo Zveze, ki ga je vodil predsednik Viljem Černo, povedalo novemu videmskemu prefektu Luigi Damiano med uradnim obiskom, ki ga je opravilo v ponedeljek popoldne. Še prej pa so predstavniki Zveze na sedežu društva Ivana Trinka sprejeli demokristjanskega senatorja Paola Micolinija.

Na videmski prefekturi so predstavniki beneške organizacije iznesli vladnemu predstavniku vrsto vprašanj, ki so povezana z delom in življenjem naše skupnosti. Ob tem so izrazili precejšnjo zaskrbljenost zaradi nekaterih nacionalističnih in desničarskih napadov, ki so se zaostriili zlasti v za-

dnjih mesecih. Na srečanju je bil govor tudi o aferi z žganjekuho.

Prefekt Luigi Damiano, ki je predstavnike Zveze zadržal na enournem pogovoru, je obljubil vso pomoč in posredovanje, čeravno je ugotovil, da bo izglasovanje zakona pomenilo le začetek poti do popolnega priznavanja slovenske narodnostne skupnosti.

Na čedajskem srečanju s senatorjem Micolinijem pa je predsednik Zveze Viljem Černo izpostavil zaskrbljujoče izjave, ki so izšle na nedavnem posvetu KD v Špetru. Ob tem so izrazili nezadovoljstvo nad ponovno odložitvijo parlamentarne diskusije o zaščitnem zakonu. Senatorju Micoliniju so predstavniki Zveze nadalje orisali programe in cilje organizacije, ki je svojo legitimacijo dobila z volilnim odobravanjem velikega števila Slovencev na Videmskem.

V zvezi s špetrskim posvetom je bil Paolo Micolini kritičen in ugo-

toval, da je prišlo do ekscesov, s katerimi se sam ni strinjal. Z druge strani pa je opozoril na nevarnost, če bi se glede zakonske zaščite »šlo predaleč« (fughe in avanti), saj bi to sprožilo napetost med ljudmi na dvojezičnem ozemlju. Krščanska demokracija se zavzema za postopno reševanje tega problema, ki naj bi ga po Micolinijevem mnenju rešili v naslednji parlamentarni dobi.

O blokadi iterja zakonskega predloga "Maccanico" je priznal, da je bila ta storjena zaradi predvolilne oportuniteti, še posebno po nastalem ozračju na Tržaškem.

Na srečanju so spregovorili tudi o nepodpisu tristranskega sporazuma in obrazložili stališče naše skupnosti, ki s predlogi italijanske vlade res ni morala biti zadovoljna in jih zato tudi ni podprla.

RUDI PAVŠIČ

Transadria naj postane sestavni del Alpe-Jadrana

TRST — Transadria naj bi postala sestavni del skupnosti Alpe-Jadran. Predlog v tem smislu sta iznesla med sestankom v Linzu gornjeavstrijski predsednik Josef Ratzenböck in predsednik Trgovinske zbornice v Trstu Giorgio Tombesi. Vprašanje bodo vključili v dnevni red jesenskega zasedanja predsednikov Alpe-Jadrana. Tombesi je spomnil sogovornika na srečanje z evropsko komisijo za prevoze iz leta 1985 in na okoliščino, da so letošnje predsedstvo posebne delovne skupine za pristaniške probleme zaupali ravno Trstu.

V Linzu je bil govor tudi o dogajanju na tleh nekdanje Jugoslavije, sicer v luči nedavnega zasedanja v Zagrebu, kjer so potrdili veljavnost Alpe-Jadrana in članstvo Slovenije ter Hrvaške kot samostojnih držav. V tem sklopu je treba preovrednotiti že svojčas zasnovane programe, kot je na primer valorizacija "jadranske poti", ki so zdaj spriči novih razmer seveda še bolj aktualni.

Inž. Tombesi se je sešel tudi z delegatom Gospodarske zbornice za Gornjo Avstrijo, s katerim je obravnaval vprašanje o ažurniranju in raztegnitvi seznama znanstveno raziskovalnih centrov po vstopu novih članic (zlasti Madžarske) v skupnost Alpe-Jadran. V tem okviru je prišla do izraza potreba, da se preveri število in kakovost laboratorijev, ki so specializirani v nadziranju in potrjevanju kakovosti proizvodov po mednarodnih predpisih.

S seje skupščine Unije Italijanov

Gospodarska osnova porok za bodočnost

BUJE — Pri Skupnosti Italijanov so se v soboto na rednem zasedanju sestali delegati skupščine osrednje organizacije italijanske manjšine v prostoru nekdanje Jugoslavije. Zbrane je najprej pozdravil in jim zaželel uspešno delo italijanski konzul v Kopru Luigi Solari; prisotna pa sta bila tudi predstavnik slovenske in hrvaške vlade, zadolžena za manjšinska vprašanja: Peter Winkler iz Ljubljane in Šimičeva iz Zagreba.

Obracun opravljenega dela med dvema skupščinskima zasedanjema je opravil predsednik Antonio Borme. Memorandum o zaščiti italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški, ki sta ga sredi januarja podpisali hrvaška in italijanska stran, je ocenil kot sad vztrajnega in uspešnega diplomatskega dela manjšine. Slovensko zavrnitev podpisa je ocenil kot politično napako, ki pa ji je sledilo zagotovilo, da bo država kljub vsemu spoštovala in v praksi uresničevala manjšinsko zaščito in pravice, zapisane v Memorandumu. Sicer pa so nujni dogovori in nadaljevanje priprave za nove dvostranske sporazume med tremi državami. Znano je, da je Slovenija že določila tri svoje predstavnike v slovensko-hrvaški delovni skupini. Med njimi je tudi Roberto Battelli, delegat manjšine v slovenskem parlamentu in pooblaščen predstavnik UI.

Po predhodnem zasedanju skupščine v Rovinju decembra lani so se predstavniki manjšine srečali s predsednikom italijanske republike Cossigo in vrsto drugih uglednih velikarjev matične države. Žal doma podobnih stikov ni bilo, je opozoril Borme, in zapravljen je bila možnost koristne izrabe vloge manjšin kot mostu med sosedi. Doseženi so bili pomembni premiki v gospodarstvu in nadaljuje se "prebujanje" nacionalne zavesti in pripadnosti, žal pa tudi siromašenje ljudi, kar bi lahko sprožilo odhode "s trebuchom za kruhom" v večjem obsegu.

Zdaj razburja predlog hrvaškega zakona o regijah, ki Istro napoveduje kot Pazinsko županijo s središčem v Pazinu in puranom v grbu. V Istri se morajo boriti proti takemu predlogu, za ohranitev tega zgodovinskega imena in etnične celovitosti prostora, ki naj postane demilitarizirana in prostocarinska cona.

Predsednik izvršnega odbora UI Maurizio Tremul pa je za letos napovedal delo na treh temeljnih področjih, političnem, gospodarskem in socialno organizacijskem. V politiki si bodo manjšinci prizadevali za ohranitev in razvoj demokracije, mednarodnega sodelovanja, za sožitje in stabilnost. Politične samostojnosti pa ni brez gospodarske, zato bo nujno uresničiti vse tiste načrte iz memorandumov Mikulić-Goria, ki zamujajo že tri leta, in tiste, za katere denar namenja italijanska država z zakonom o obmejnih območjih. Potrebne so tudi demokratične reforme vseh krajevnih Skupnosti in narodnostnih ustanov.

Napovedi delovnega programa so delegati dopolnili s številnimi razpravami. Glavnini so bile skupne zahteve po uresničevanju gospodarskih projektov in postavitvi ekonomskih temeljev manjšine. Razprave o tem so bile mestoma prav napete in obtožujoče, kar sicer ni posebnost le zadnje skupščine UI. Ponašlja se medsebojna razdeljenost na tiste, ki živijo v Hrvaški, in manjšino na slovenski Obali. Razcep se kaže v medsebojnem nezaupanju, nenehnem očitaniu in dvomih ob skoraj vsakem projektu. Svoje zdaj prispeva še dejstvo, da je Unija registrirana le v Hrvaški, v Sloveniji je formalno pravno ni in tako ni niti uradno priznane enotnosti oz. enovitosti te iste manjšinske skupnosti. Posledica so lahko tudi vprašanja kot to, ali je koprška televizija tudi za Italijane v hrvaški Istri, če ima pa sedež v tuji državi? V Bujah je bilo znova čutiti tudi priznanje sposobnejših Italijanov v Kopru, Izoli in Piranu, ki so polni zamisli, tudi poguma in kulture tveganja. A kaj, ko načrtovane projekte, poleg zunanjih vzrokov, grize prav črv dvomov v sami manjšini. Najbolj glasni pa, žal, pozabljajo ali se ne zavedajo, da je velika večina od 3.000 Italijanov na Obali doma iz hrvaške Istre!

V skupščini so nazadnje soglasno sprejeli tri gospodarske projekte: tiskovno agencijo v Kopru, informativno personalni center v Pulju in tiskarno Edit na Reki.

MIRJAM MUŽENIČ

Včeraj v poslanski zbornici

SSk predstavila knjigo Za pravičen zaščitni zakon

RIM — Slovenska skupnost je predstavila včeraj v tiskovni dvorani poslanske zbornice knjigo *Za pravičen zaščitni zakon*, ki jo je izdal pred kratkim Krožek za družbena vprašanja "Virgil Šček". Deželni tajnik SSK Ivo Jevnikar je ob tej priložnosti poudaril, da Slovenci v Italiji pričakujemo od novega parlamenta, da končno reši naša odprta vprašanja, pri čemer pa ne more biti osnova vladni zaščitni osnutek "Maccanico"; potreben je bolj odprt in evropski pristop. Na tiskovni konferenci so podčrtali tudi pomen najnovejše razsodbe ustavnega sodišča, ki ni le odpravilo krivice glede rabe slovensčine v pravnem postopku, temveč je znova pozvalo zakonodajalca, naj vendar poseže. Govor je bil tudi o nedavnih pogajanjih med Slovenijo in Italijo o pravnem položaju manjšin na obeh straneh meje. Jevnikar je ožigosal zadržanje italijanske strani ob želji, da bi se pogajanja nadaljevala z drugačnim pristopom italijanske strani.

Na tiskovni konferenci je imel uvodno besedo poslanec Union Valdostaine Lucien Caveri.

Občni zbor dvojezične šole v Špetru

ŠPETER — Dvojezični šolski center v Špetru postaja iz dneva v dan bolj pomemben v stvarnosti Beneške Slovenije. Danes obiskuje vrtec in osnovno šolo več kot osemdeset otrok, kar že predstavlja prve težave zaradi premajhne zmogljivosti stavbe.

O tem, kakor tudi o vrsti drugih vprašanj, ki zadevajo šolsko središče, bo tekla beseda na občnem zboru, ki bo pojutrišnjem, 6. marca, ob 17.30.

Dnevni red predvideva poročila predsednika, ravnateljice in tajnice ter odobritev triletnega delovnega programa, kakor tudi proračuna za leto 1992. Na skupščini bodo izvolili članke upravnega sveta, ki bodo center vodili v naslednjih treh letih. Na skupščini bodo sodelovali člani dvojezičnega središča, osebje, pa tudi starši otrok, ki obiskujejo vrtec in osnovno šolo. Na to delovno srečanje so povabili tudi predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij ter špetrskega župana. (r.p.)

Zastopnice CGIL-CISL-UIL pri odborniku Rigo

Dežela bo bolje zaščitila ženske na delovnih mestih

TRST — Deželne zastopnice osrednjih sindikatov Grazia Vendrame (CGIL), Bruna Arbo (CISL) in Adele Pino (UIL) so se sešle za deželnim odbornikom za delo Pierantonio Rigom, da bi preverile, kako se bo uredilo kočljivo vprašanje o enakopravnosti ženske in moške delovne sile tako v normativnem kot v finančnem pogledu. V bistvu gre za to, da se ustrezni deželni zakon, po katerem je bila že imenovana svetovalka za reševanje takšnih problemov (ki je avtomatično tudi članica Deželnega odbora za zaposlovanje), uskladi z državnim zakonom št. 125 od 10. aprila 1991.

Sindikalistke so predložile odborniku potrebo, da se figura svetovalke oziroma svetovalke za enakost med spoloma na delovnih mestih uvede tudi v posameznih stvarnostih, tako na primer pri Deželni agenciji za delo, pri Komisiji za poklicno usposabljanje, pri ustanovah ESA in ERSa, pri družbi Friulia itd. Edinole na ta način, so naglasile, bo mogoče res učinkovito ščititi žensko pred diskriminacijo.

cijami, ki so danes na dnevnem redu, pa naj gre za uslužbenko ali pa podjetnico. (Mimogrede naj omenimo, da že obstaja poseben odbor za enakost med spoloma pri delu, ki mu predseduje Carla Mocavero.)

Predstavnice CGIL, CISL in UIL so bile s sestankom zadovoljne. Odbornik Rigo je namreč pokazal interes za njihov predlog in izrazil pripravljenost, da se že v kratkem času zasnuje ustrezni zakonski osnutek, o katerem bo zakonodajalec razpravljal s sindikalnim zastopstvom, kakor to predvideva "deželni protokol", ki so ga podpisale pred nedavnim vodstva CGIL, CISL in UIL ter Dežele. Kaj več bomo o vsej zadevi zvedeli prihodnji teden, kakor nam je pojasnila Grazia Vendrame in tudi ponazorila, da bi uresničitev sindikalnih prizadevanj pomenila odločilen prispevek k preobratu v ravnanju z žensko delovno silo in to ne le na področju javnih služb, pač pa po možnosti tudi pri velikih zasebnih podjetjih.

Maja pride z Dunaja na Obalo

Sončni vlak s skupino invalidov

PORTOROŽ — Konec maja namerava avstrijska Delavsko-samaritanska zveza v sodelovanju s slovenskim Rdečim križem in nekaterimi drugimi dobrodelnimi avstrijskimi organizacijami na slovensko Obalo pripeljati (z Dunaja) t. i. Sončni vlak. Z njim bo do Kopra prispelo kakih 400 gostov, od tega okoli 300 invalidov, ki bodo nekaj dni preživeli v slovenskem Primorju (v Hotelih Bernardin) in na izletih v okolici. Gre za pomembno avstrijsko humanitarno akcijo, s katero skušajo omogočiti počitnice ne le avstrijskim, ampak tudi drugim evropskim invalidom. Prireditelja akcije sta sprejela tudi predsednik Milan Kučan in nadškof Alojzij Šuštar ter se zavzela, da bi obisk Sončnega vlaka v Sloveniji uspel in da bi se njegovi potniki tod počutili. Organizatorji so ugotovili, da hotelske zmogljivosti ustrezajo potrebam potnikov vlaka, zdaj se morajo za avtobusne prevoze dogovoriti s koprskim Slavnikom (za 16 avtobusov), pri bernardinski cerkvi pa nameravajo med drugim organizirati veliko mašo na prostem.

B. Š.

Jakob Porta slavil že 91. rojstni dan

GABRČE — V Gabrčah, prijetni vasi sezanske občine ob vznožju prečudovite Vremščice, je praznoval visok življenjski jubilej Jakob Porta: slavil je že 91. rojstni dan. Poleg številnih svojcev s soprogo Ano so se na jubilej spomnili tudi predstavniki lovske družine in društva upokojencev iz Senožeč. Jakob Porta je luč sveta ugledal v prelepi gorati pokrajini Belluno v Italiji, toda že z dvajsetimi leti je po naključju prišel v te kraje in dobil prvo službeno mesto. Kmalu je znal prisluhniti tukajšnjemu življenju, našel je mnogo prijateljev in znanec, ki so mu ostali zvesti še danes. Veselje do narave je pripeljalo Jakoba v vrste zelene bratovščine. Bil je med ustanovitelji lovske družine Senožeč že leta 1945. Okrog sebe je zbiral mlade fante in može ter jim posredoval znanja, ki so potrebna za vsakega lovca. Tako je Porta vse svoje življenje posvetil lovstvu, zlasti veliko skrb je vlagal v divjad, predvsem za urejanje krmišč, napajališč, nenazadnje je bil velik vzgojitelj mladih lovcev. Člani zelene bratovščine mu ob visokem življenjskem jubileju želijo še mnoga zdrava leta.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Deželna uprava bo v prvi osebi usmerjala porazdelitev vseh finančnih sredstev V deželni komisiji odobren zakon o Krasu Prevladala je »pilatovska« politična rešitev

Deželna komisija za splošne zadeve je včeraj z glasovi KD, PSI, DSL in SSK odobrila tako imenovani zakon o Krasu, proti kateremu je glasovala Lista za Trst, MSI in zeleni pa so se vzdržali. Predlog mora sedaj v deželni svet, ki je pristojen za njegovo uzakonitev, že sedaj pa lahko rečemo, da si je Dežela pravzaprav prisvojila vse pristojnosti, ki so bile na osnovi znanega sporazuma o protivednostih za sinhrotron, sprva namenjene Kraški gorski skupnosti. Prevladala je tako pilatovska politična rešitev, na osnovi katere bodo izvršili plan za razdelitev 23 milijard lir sestavili na podlagi »programskega dogovora« med Deželo, Občino Trst, KGS in Pokrajino, katero so v zadnjem trenutku priključili v ta sporazum. Kakorkoli že, se je deželna vlada izvenerila sporazumu o sinhrotronu, ki pravi, da bo sredstva neposredno upravljala gorska skupnost, ki bo sedaj samo eden od podpisnikov zgoraj omenjenega protokola.

Odbornik Carbone, ki je na včerajšnji seji komisije zastopal upravo, je rekel, da bo Dežela igrala ne samo vlogo političnega usmerjevalca tega zakona, ampak bo v prvi osebi nadzorovala vse konkretne posege, ki bodo osredotočeni izključno na Vzhodnem Krasu. O tem govori prvi in najpomembnejši člen tega odloka, ki je bil doslej predmet hudega političnega spora, sedaj pa so se sporazumeli za kompromisno rešitev. SSK in DSL sta bili od vsega začetka mnenja, da mora biti glavni subjekt tega normativa KGS, desnica (MSI in LpT) pa je demagoško vztrajala, da zakon »privilegira« Slovence, kot da bi na Krasu ne živeli tudi Italijani. Od tod njeva zahteva, naj vsa sredstva upravlja direktno Občina Trst, demokristjani in socialisti pa so se v ključnem trenutku zbal pritiskov nacionalistov ter dolgo časa odlasali z razpravo v komisiji, ki pa je včeraj, kot rečeno, formalno obrodila ta zakonski predlog. Carbone je tudi rekel, da bo ta zakon, če bo potrebno, predstavljal varianto regulacijskega načrta Občine Trst, za prve izvrševalne ukrepe pa bo treba počakati na tržaške upravne volitve, tako da bodo kakršenkoli sporazum najbrž podpisali šele jeseni.

Deželna uprava je v ta predlog vključila tudi člen, ki ji omogoča, da bo sama poskrbela za oblikovanje Kraškega parka, pri čemer se ne omenja več vlogo ali pristojnosti posameznih kraških uprav in tudi ne kdo bo upravljaval bodoči naravni park. Glede porazdelitve sredstev pa so na predlog SSK spremenili dotacijo za kmetijstvo in za gozdarski sektor. Sprva so kmetijstvu namenili 300 milijonov lir, gozdarstvu pa 800, sedaj pa bo šlo kmetijskim panogam

900 milijonov lir, gozdarstvu pa 200.

Bojan Brezigar (SSk), ki je bil v komisiji poročevalec tega zakona, je rekel, da ne soglaša s predlagano vsebino prvega člena, sprejema pa na znanje dejstvo, da je to vendarle politična usmeritev večine v tej komisiji. Andrea Wehrenfenig (Zelena lista), ki se je vdržal, je pogršel povezavo med tem zakonom in normativom, ki naj bi odprl pot ustanovitvi Kraškega parka. Demokristjan Bruno Longo se je zaustavil pri točnih pristojnostih Občine Trst in Pokrajine, pri čemer je izrazil zaskrbljenost, da bi ta osnutek ne bil v nasprotju z deželnim zakonom o decentralizaciji.

Zastopnik DSL Ugo Poli je rekel, da je prvi člen vsaj juridično

gledano pravilno zastavljen in izrazil upanje, da bo ta zakon -čep-rav prihaja z zamudo- izpolnil realne potrebe teritorija in pričakovanja kraškega prebivalstva. Kras je doslej plačal velik davek tako imenovanemu razvoju in je bil žrtev zelo velikih urbanističnih posegov, zato res nujno potrebuje neke vrste kompenzacijske ukrepe. Njegov strankarski kolega Roberto Viezzi pa je izrazil potrebo po čimprejšnji smotni porazdelitvi sredstev, ki morajo seveda ostati na Krasu. Načelnik socialističnih svetovalcev Dario Tersar, po mnenju katerega mora predlog čimprej v deželni svet, je podčrtal, da so pri oblikovanju tega spornega osnutka na koncu prevladali pozitivni predlogi in sugestije, ki so prišli iz raznih strani.

Svetovalac Brezigar je izdal daljše tiskovno sporočilo, v katerem uvodoma pravi, da gre v vsakem primeru za pomemben zakonski predlog, čeprav ne zadovoljuje vseh potreb prebivalstva in ne upošteva zahtev in pristojnosti uprav, ki poslujejo na Krasu. S tem zakonom Dežela zadostuje obvezi, da bo prispevala k družbenemu in gospodarskemu razvoju kraškega območja, ki je bil dolgo let zapuščen in zanemarjeno, zlasti s strani tržaške občinske uprave. »Odobreno besedilo odpira pot za ekonomski in socialni razvoj, ampak gotovo še ne rešuje vseh odprtih problemov«, ugotavlja nadalje svetovalac SSK, po mnenju katerega bo sedaj odvisno od izvrševanja tega zakona, ki mora služiti realnim potrebam Krasa, ne pa zahtevam te ali one uprave, za katero je bil ta teritorij pravzaprav deveta brigada. Brezigar vsekakor ni zadovoljen s členom, ki govori o Kraškem parku, ki ne upošteva obstoječo zakonodajo in tudi ne potreb krajevnih občinskih uprav. V razpravi v deželnem svetu bo glede parka Brezigar vložil ustrezni popravek.

Zadovoljstvo zaradi včerajšnje odobritve tega osnutka je izrazil demokristjan Lucio Vattovani, ki v bistvu pravi, da so pri oblikovanju Carbone in kolegi osvojili vse zahteve in predloge stranke relativne večine. To velja tudi za gradnjo novega sedeža vzhodnokraškega rajonskega sveta na Opčinah, za katerega bo Občina dobila od deželne uprave milijardo in šeststo milijonov lir izrednega prispevka.

S. T.

Zasedanje o zaščiti Sredozemlja

Trst bo ta teden spet prizorišče pomembnega mednarodnega zasedanja, na katerem bodo izvedenci, strokovnjaki in politiki iz številnih držav razpravljali o možnostih zaščite in razvoja sredozemskega območja. Zasedanje, ki ga prireja ustanova ENIECO, bo jutri in pojutrišnjem v kongresnem centru Pomorske postaje, nosi pa naslov: Pomorski prevoz ogljikovodikov in razvoj sredozemskega območja.

Osrednji dogodek zasedanja bo gotovo petkova zaključna okrogla miza z naslovom Razvoj sredozemskega območja, na katero je organizator povabil predsednika vlade Andreottija (sicer v svojstvu ministra "ad interim" za državne soudeležbe, zunanje ministra De Michelisa, ministra za industrijo, trgovino in obrt Bodrata, ministra za okolje Ruffola, ministra trgovinske mornarice Facchiana in ministra za civilno zaščito Caprio).

Zasedanje se bo začelo v četrtek z nizom poročil o mednarodnih aspektih obrambe in zaščite Sredozemskega morja. Istega dne bo govor tudi o hitrih posegih za zaščito morja in obal v primeru ekoloških katastrof.

Naslednjega dne bo v ospredju vprašanje pomorskega prevoza ogljikovodikov in škode, ki jo leta povzroča okolju. Udeleženci bodo spregovorili predvsem o različnih možnostih prevencije, obenem pa tudi o potrebi po varnejših tankerjih. Pred zaključno okroglo mizo bodo strokovnjaki iz držav sredozemskega območja razpravljali še o zaščiti okolja pred pomorskim prevozom ogljikovodikov.

Širca (KGS): Volilna računica močno zasenčila vsebino osnutka

Predsednik KGS Ivo Širca bo razčlenjeno ocenil ta osnutek, ko bo imel pred sabo točno besedilo. »Kar lahko rečem v tem trenutku je predvsem to, da bi moral vprašanje na osnovi znanega sporazuma o sinhrotronu, že zdavnaj rešiti nekdanji predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti, ki je zadevo zavlačeval in je na koncu, ko jasno vidimo, ni rešil. Za to nosi Biasutti velike politične odgovornosti, zdi se mi vsekakor naravnost tragično, da je volilna računica nekaterih strank tako negativno pogojevala tudi za zakon, katerega vsebina je bila v bistvu že dogovorjena«, nam je dejal Širca.

Namesto, da bi Dežela šla po poti decentralizacije upravnih pristojnosti ter oblasti in da bi priznala kompetence subjektov na teritoriju -v tem primeru gorske skupnosti- je izbrala strmo pot centralizacije. Včerajšnja »rešitev« zato po mnenju predsednika KGS ni pravzaprav nobena rešitev, saj je programski sporazum med Deželo, Občino Trst, gorsko skupnostjo in pokrajinsko upravo, o katerem govori zakon, zelo meglen in skratka neobvezujoč.

Z mestnim sprevodom in številnimi pustovanji po predmestjih in vaseh Včeraj zadnje norije, danes slovo od pusta

Včeraj popoldne je bilo posebno živahno v mestnem središču, kjer je bil mimohod pustnih voz in mask v spremstvu dveh godb (na sliki levo), veselja in zabave pa ni manjkalo niti po okoliških vaseh. Na sliki desno pustno "koledovanje" v Boljuncu (Foto Magajna)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Sergej Verč - Boris Kobal

IME MU BO JUST

Režija: SERGEJ VERČ

Igrata: Polona Vetrih in Boris Kobal

Predpremiere jutri, 5. marca, ob 20.30 - Abonma RED E

Premiera v petek, 6. marca, ob 20.30 - Abonma RED A

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR

UPRAVNI ODBOR
TPPZ
-PINKO TOMAŽIČ-

OBVEŠČA VES ANSAMBEL da bodo v tem mesecu vaje podvojene za 20. obletnico, ki bo v nedeljo, 29. t. m., ob 16.30 v športni telovadnici v Zgoniku. V četrtek, 26. t. m., ob 18. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah otvoritev razstave o dejavnosti ansambla in 45 let dirigiranja Oskarja Kjudra. V petek, 6. t. m., ob 20.30 bo vaja ansambla in razdeljevanje nove brošure.

menjalnica			3. 3. 1992		
TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1240,45	1180.—	Švicarski frank	825,55	820.—
Nemška marka	749,76	742.—	Avstrijski šiling	106,544	105.—
Francoski frank	220,64	218.—	Norveška krona	191,38	188.—
Holandski florint	666,28	660.—	Švedska krona	206,85	204.—
Belgijski frank	36,445	35,50	Portugalski eskudo	8,726	8.—
Funt sterling	2159,10	2135.—	Španska peseta	11,936	11,30
Irski sterling	2003,—	1980.—	Avstralski dolar	933,90	870.—
Danska krona	193,43	190.—	Jugoslov. dinar	—	6.—
Grška drahma	6,49	6.—	ECU	1534,80	—
Kanadski dolar	1042,50	980.—	Slovenski tolar	—	13,75
Japonski jen	9,484	9,30	Hrvaški dinar	—	11.—

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

dom Brežanskega pusta v Dolini). Včeraj so pustovali večinoma po posameznih vaseh. Popoldanski čas je bil prvenstveno odmerjen otroškim pustnim rajanjem, zvečer pa so prišli na svoj račun še odrasli.

Po številnih društvih, osmicah in gostilnah so priredili pustne družabnosti s plesom, igrigami, pijačo in jedajo. Številne mlade je pot spet »zanesla« v zgoniški Športno-kulturni center, kjer so jih pozabavali Agropopovci. Zgonik je bil sinoči in v prejšnjih dneh za najstnike in tudi za tiste, ki jim je najstniška doba le še spomin, pravcat pustni center, saj druge na Krasu ni bilo podobnih plesnih prireditev. Kakorkoli že, tudi včerajšnja pustna noč je bila dolga in naporna, kot se pač spodobi za zadnjo pustno etapo.

Resnici na ljubo manjka pod besedo Konec pustnega veselja še pustni »post scriptum«, ki bo imel tudi letos obliko pustnih pogrebov, s katerimi bodo veseljaki še za en dan podaljšali karnavalske norosti.

Osrednja pogrebna svečanost bo — kot zadnjih deset in več let — na Kontovelu in Proseku. Zmaga na jubilejnim Kraškem pustu je tako blagodejno omamila tamkajšne pustne delavce, da se kar nočejo ločiti od pusta. No, kljub vsemu se bodo opogumili, ponesli »mrtveca« še zadnjič po osrednjih ulicah obeh vasi (odhod ob 14. uri) do kontovelske Mlake, kjer ga bodo položili na splav in ga — ob žalostinkah proseške godbe na pihala — tudi sežgali.

Podobne bolj ali manj pretresljive pogrebne svečanosti bodo tudi drugod na Krasu in v Bregu.

Po pepelnični sredi bi moralo med našimi ljudmi zavladati postno zatišje, ki pa bo letos po vseh predvidevanjih dokaj kratko. Po dnevu ali dveh počitka bo namreč potrkal na duri že drug praznik — Dan žena...

Komisar Ravalli izdal odlok o časovnem zaprtju mesta prometu

Objavljen ukrep o omejitvi zasebnega prometa v mestu po časovnih pasovih

Izredni komisar tržaške občine Sergio Ravalli se je končno odločil. Po napovedih in odpovedih v prejšnjih tednih, po nekajdnevnem cincanju, po pritisku zelenih in naravovarstvenikov je včeraj izdal odlok, s katerim odreja časovno zaprtje mestnega središča prometu. Odlok bo stopil v veljavo v primeru, ko bi merilne naprave KZE tri dni zaporedoma izmerile prekomerno onesnaženje zraka v mestu. Tedaj bi mestno središče (pravzaprav bi morali reči vse mesto, saj odlok zadeva tudi periferijo) zaprli prometu in sicer dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne pa od 16. ure do 18.30.

Varnostna služba je včeraj sporočila, da je bilo v ponedeljek, 2. marca, onesnaženje zraka v središču mesta v dovoljenih mejah, zaradi česar bi lahko komisarSKI odlok stopil v veljavo kvečjemu čez tri dni.

K odloku je priložena mapa z oznako območja, v katerem bo promet časovno prepovedan, ko bi ukrep stopil v veljavo. Vozilom bo prepovedan promet v območju, ki ga omejujejo sledeče ceste oziroma ulice: Miramarski drevored (od državne ceste št. 14 do Ul. Boveto), Ul. Boveto, Ul. S. Bortolo, Ul. Perarolo, Furlanska cesta (od pokrajinske ceste št. 1 do Ul. Perarolo), pokrajinska cesta št. 1, državna cesta št. 202, državna cesta št. 58, Nova cesta za Opčine (od openskega križišča do državne ceste št. 14 - kamnoloma Faccanoni), državna cesta št. 14, cesta za Bazovico (od kamnoloma Faccanoni proti Bazovici, križišče državne ceste št. 14 z državno cesto št. 202, državna cesta št. 202 (do Ul. Brigata Casale), Ul. Brigata Casale, Ul. Flavia (od Ul. Brigata Casale proti Žavljam), Ul. Caboto (iz Ul. Flavia do Ul. Errera), Ul. Errera.

Po zgoraj omenjenih ulicah in cestah bo promet dovoljen, prav tako tudi po cestah in ulicah izven tega območja.

Obenem bo promet dovoljen na sledečih cestah in ulicah:

- po notranjih ulicah in cestah na Kontovelu, Proseku in Naselju sv. Nazarija;
- po cestah, ki peljejo na Vejno;
- po notranjih cestah Rimskega polja na Opčinah;
- po Ul. Bonomea med Obeliskom in pnevmološko bolnišnico pod Obeliskom;

- po lonjerskih ulicah na odseku severno od hišne številke 247 na Lonjerski cesti;

- po Ul. Marchesetti (odseku od Reške ceste do Ul. S. Pasquale), Ul. S. Pasquale, Ul. Forlanini in Reški cesti (odseku od Ul. Forlanini do Ul. Marchesetti) in po vseh prometnih povezavah znotraj omenjenih ulic;

- po hitri cesti v obeh voznih smereh med začasnim priključkom z državno cesto št. 202 in izpadnico v Ul. Caboto in Ul. Malaspina.

Gornjih omejitev bodo oproščeni sledeči tipi in kategorije vozil:

- a) vozila s katalizatorjem;
- b) vozila z napravo retrofit, ki omejuje onesnaženje izpušnih plinov za najmanj 50 odstotkov;
- c) električna vozila;
- d) vsa motorna kolesa;
- e) vozila državnih ali javnih služb, vozila za javno varnost ali javno pomoč;
- f) vozila, ki jih vozijo invalidi in vozila za prevoz prizadetih ljudi;
- g) avtobusi, taksiji in vozila v najemu z voznikom;
- h) prevozna vozila ali vozila za dostavo opremljena s spremnim potrdilom;
- i) vozila z registrskimi tablicami drugih pokrajin, drugih držav in s posebnimi tablicami »CC« in »CD«;
- l) vozila časopisnih in radiotelevizijskih podjetij;
- m) vozila zdravnikov v primeru nujnih pregledov na domovih bolnikov;
- n) vozila avtošol med pripravnimi vozniki za vozniški izpit;
- o) vozila odvisnih delavcev, ki opravljajo turnusno delo, opremljena z ustreznim veljavnim potrdilom delodajalca.

Vozila pod črkami »a«, »b«, »f«, »g«, in »n« bodo morala biti opremljena z ustreznim dokumentom ali potrdilom državnih ali krajevnih oblasti, ki ga bo moral lastnik vozila izobesiti na vidnem mestu.

Kršilce ukrepa bodo mestni redarji in drugi javni organi kaznovali po odločbah cestnega zakonika. Obenem bo moral kršitelj pustiti vozilo na najbližjem parkirnem prostoru.

V gledališču Rossetti od petka do nedelje Končno Lindsay Kemp in »Flowers« v Trstu

»Flowers«, ena izmed najbolj zanimivih predstav sodobnega baleta nasploh, prihaja končno tudi v Trstu. Od petka do nedelje si bo tudi tržaško občinstvo lahko ogledalo mojstrovino baletnika-koreografa—pantomimika Lindsayja Kempa »Flowers«, ki že dobrih petnajst let žanje priznanja publike in kritikov širom po svetu. V naši deželi je Kemp s tem delom že gostoval pred leti v Pordenonu, tokrat pa je baletno postavitev, ki mojstrsko združuje glasbo, ples in pantomimo, v enega od vzporednih abonmajev (Carta-teatro 1) uvrstilo deželno Stalno gledališče FJK. Predvidene so samo tri predstave, in sicer v petek in soboto zvečer ter v nedeljo popoldne.

Baletni mojster Lindsay Kemp, ki se je vseskozi odlikoval po svoji nekonvencionalnosti, je »Flowers« postavil na osnovi fragmentov romana Jeana Geneta »Notre Dame des Fleurs«. Osrednja osebnost dogajanja je travestit Divine, ki vztrajno išče čisto ljubezen, tako ki bi osmislila njegovo življenje in ga privedla do smrti. V glavni vlogi nastopa Lindsay Kemp, ob njem pa nekaj njegovih najzvestejših sodelavcev.

Važni obvestili za naše šolnike

V okviru tečaja za vzgojiteljice, ki ga prireja Sindikat slovenske šole, bo danes v domu Brdina na Opčinah, zaključno predavanje didaktične ravnateljice Nataše Paulin o vzgojno-didaktičnih dejavnostih v vrtcu. Na srečanju bodo tečajnice lahko izročile tudi svoje zadnje pisne izdelke.

Sindikat slovenske šole sporoča učiteljem in maturantom učiteljskega, ki jih zanima nadaljevanje študija na Pedagoški fakulteti Ljubljanske univerze, enota Koper, da so vabljeni na takojimenovani informativni dan.

Informativno srečanje za vpis na redni študij oziroma študij ob delu za naslednje akademsko leto bo v petek, 6. marca, ob 16. uri in v soboto 7. marca, ob 9. uri. Obkrat bo srečanje na sedežu Pedagoške fakultete v Kopru, Cankarjeva 5, 2. nadstropje.

† Nenadoma in nepričakovano je odšla od nas naša ljubljena žena, mama in nona

Fani Malalan roj. Kljun

Pogreb bo v petek, 6. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Očinah.

Žalostno vest sporočajo mož Karlo, hvaležni hčeri Magda in Neva, zeta Claudio in Luciano, ljubljeni vnuki Albert, Erika, Vesna in Devan ter ostalo sorodstvo.

Opčine, Barkovlje, Hruševje, 4. marca 1992

Žalovanju se pridružujeta Vida in Dario Jagodic.

Z družino sočustvuje Igor in družina Bole.

Ob nenadomestljivi izgubi ljubljene mame in žene FANI MALALAN sočustvujejo z Magdo, Nevo, gospodom Karlom ter ostalimi svojci družine Armani, Civardi, Godnik, Kovač, L. Rudež, P. Rudež in Valenčič.

Ob smrti drage FANI izrekamo svojcem občuteno sožalje.

Družini Tomšič in Bole.

Ob izgubi drage mame Fani sočustvujejo družine

Uršič, Počkaj in Pecchiar.

4. 3. 1988 4. 3. 1992
Ob 4. obletnici smrti

Albine - Zorke Ferluge (COPIČEVE)

Mrtvi niso mrtvi, mrtvi živijo v nas in bodo drugič umrli z nami in v nas.

Z ljubeznijo se te vedno spominjajo Tvoj Romano in svojci.

Ferlugi, 4. marca 1992

4. 3. 1987 4. 3. 1992

Kristijan

nepozabni.

Vedno si v naših srcih.

Mama, tata in brat David.

Prosek, 4. marca 1992

Nikoli se namreč ni potegovala za upravljanje avtonomnih računov TKB odločno zavrača natolcevanja

Tržaška kreditna banka je v teh dneh v središču polemičnih izpadov nekaterih tržaških ekonomskih in političnih krogov. Povod za polemike je dala nujnost posodobitve avtonomnih računov in v tej zvezi nepreverjena (in, kot kaže, povsem neosnovana vest), naj bi upravljanje avtonomnih računov zaupali prav slovenskemu denarnemu zavodu. Tovrstne govorice sta v zadnjih dneh s svojimi posegi podprla tudi podpredsednik Tržaške hranilnice (CRT) Luccarini in listarski deželni svetovalec Gambassini. Ravnatelj TKB dr. Svetina nam je v tej zvezi poslal pojasnjevalno pismo, ki ga v celoti objavljamo:

Tržaški dnevnik si v zadnjih dneh večkrat poročali o domnevnih spremembah osnovnih pravil delovanja avtonomnih računov, ki naj bi jih narekovala potreba po prilagajanju teh finančnih instrumentov novi realnosti onstran meje, ki je nastala po ustanovitvi in priznanju neodvisnosti Republike Slovenije in Republike Hrvaške. Ob vsem tem so tudi prisotna namigovanja, da bi naša banka, kot specializirana banka v tem sektorju, postala edini kandidat za vlogo operativne-

ga in finančnega upravljalca celotne obmejne blagovne menjave in, kar je po mnenju nekaterih še najbolj nedopustno, naj bi to počenjala kot institucija, ki je izraz gospodarskih subjektov slovenske manjšine v Trstu. Tržaška kreditna banka je tem neutemeljenim govoricam povsem tuja in smatra, da je vsa zadeva podprta z nesprejemljivimi, izkrivljenimi, napačnimi in zavajalnimi argumenti.

Prepričani smo, da bo prišlo do korenite obnove temeljnih določil sporazuma, ki urejuje blagovno menjavo med delom obmejnega območja Italije in dvema novima neodvisnima republikama Slovenije in Hrvaške, ki sta pravno legitimirani za operativno, tehnično in finančno nasledstvo v upravljanju avtonomnih računov preko svojih poslovnih bank. Po drugi strani ne gre prezreti visokega mednarodnega profila sporazuma o obmejni blagovni menjavi, kar po našem mnenju pomeni, da je posebej potrebno ohraniti vlogo zavoda Banca d'Italia - Filiala v Trstu, ki je od samega začetka delovanja tega instrumenta znala

jamčiti pravo, javno kontrolo v interesu vseh zainteresiranih subjektov. Po našem mnenju bo tudi v bodočnosti, ob prostem vzpostavljanju gospodarskih stikov s širšim zaledjem, glavni vzvod za uspešno posamezne banke sposobnost in interes za sodelovanje z dejavniki v obmejnem območju.

Brez velikega trošenja umskih energij bi lahko vsakdo takoj doumel, da je Tržaška kreditna banka uspešno vključena v obmejno blagovno menjavo, medtem ko ni nikoli terjala zase upravljanje avtonomnega računa. Prepričani smo, da bi upravljanje tega instrumenta v rokah kake velike ali majhne banke, državne ali privatne, in torej izven obstoječih pristojnosti zavoda Banca d'Italia, pomenilo zanikanje obstoječih sporazumov in bi obenem ohromilo tehnične možnosti za globoko vsebinsko preobnovo sporazuma v trenutku, ko je spoštovanje visokega mednarodnega profila tega instrumenta edino jamstvo za nemoten in prost pretok blaga ob meji kot poglaviti vzvod za gospodarsko in socialno rast prebivalstva na tem območju.

Dr. Vito Svetina

V bližini Križa karabinjerji aretirali razpečevalca mamil

V bližini Križa so karabinjerji aretirali 35-letnega Maria Ruzziera, ko je skušal odkopati heroin, ki ga je bil prej skril v gozdiču blizu svojega stanovanja. Ruzziera so obtožili, da je imel, predvsem pa da je razpečeval mamila, zato so ga prepeljali v tržaški zapor, kjer je na razpolago sodnim organom.

Po zagotovilih karabinjerjev tržaške enote in postaje v Istrski ulici, ki so izvedli operacijo, ne gre za naključno odkritje. Ruzzieru so namreč sledili že dober mesec, ker so opazili, da so se pri njem zglasili sumljivi obiskovalci. Pri moškem so agenti našli 35 gramov še nepripravljenega heroína, ki ga je bil skril v pločevinko, vse skupaj pa zakopal v gozdiču pri Križu.

Prof. Jože Pirjevec bo danes govoril o Južnih Slovanih

Deželni zavod za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Julijski krajini prireja danes drugo srečanje iz ciklusa Južni Slovani med enotnostjo in konfliktom. Na njem bo prof. Jože Pirjevec z univerze v Padovi orisal splošno zgodovinski del tega danes zelo aktualnega in perečega vprašanja. Srečanje bo v Primčevi vili na Rebri za Greto 38, začelo pa se bo ob 17. uri.

Na hitri cesti blizu izhoda pri Valmauri spet prišlo do smrtne prometne nesreče

Hitra cesta, ki dejansko obkroža mesto, istočasno pa omogoča hitrejši dostop do pomembnejših vozlišč izven mestnega središča, zelo očitno tudi spodbuja voznike, da po njej prehitro vozijo. V noči med ponedeljkom in torkom se je namreč pri izhodu v predelu Valmaura spet pripetila smrtna nesreča: 22-letni Giovanni Battista Bertuccio se je namreč s svojim Fordom escortom silovito zaletel v drog za razsvetljavo in bil pri priči mrtev.

Do nesreče je prišlo blizu izhoda pri Valmauri, nedaleč stran, kjer je bil nedolgo tega ob življenje voznik, ki je, kot kaže, tudi prehitro vozil po cesti, ki ji pravimo hitra iz povsem drugih razlogov (omogočala naj bi hitro povezavo). V ponedeljek zvečer okoli 23.45 se je Bartuccio z dvema sopotnicama vozil iz smeri industrijske cone proti mestu, ko je izgubil nadzor nad vozilom, se zaletel v drog tako silovito, da je avtomobil odbilo in ga je ustavila ograja izhoda pri Valmauri. Voznik je bil pri priči mrtev, njegovi sopotnici - 22-letna sestra Leticia Radišić iz Šibenika in leto mlajša Laura Cornial iz Trsta - pa sta bili samo lažje poškodovani. Prvo pomoč so dekletoma, ki sta bili po nesreči hudo pretreseni, nudili že v rešilcu Rdečega križa, ki je na kraj nesreče prihitel s prometno policijo in gasilci. Mlademu vozniku pa nihče ni več mogel pomagati.

Giovanni Bertuccio se je rodil na Siciliji, točneje v kraju Acireale, vendar je prebival v Trstu, nedaleč stran od kraja nesreče, in sicer v Ul. Valmaura. Vzroke nesreče preiskovalci zaenkrat pripisujejo preveliki hitrosti, ob tem poudarjajo, da voznik ni uporabil varnostnih pasov.

Kriški osnovnošolci obiskali etnografski muzej v Škednju

Prejeli smo s prošnjo po objavi:

Učenci osnovne šole "A. Sirk" iz Križa smo pred kratkim obiskali ščedenski etnografski muzej. Škedenj stoji v vzhodnem delu Trsta in zato smo se tja pripeljali z linijskimi avtobusi. Pred muzejem smo počakali g. Jakomina, ki nas je povabil v bližnji dom. Tam nam je zelo lepo predstavil in orisal prostore in stvari, ki smo si jih nato ogledali. Ščedenski etnografski muzej zbira, ohranja in razstavlja gradivo, ki se nanaša izključno na ta okraj. Povedal nam je, da je svojevrstnost muzeja povezana z domačo pridelavo kruha, znani "ščedenski kreh", ki so ga v preteklosti ščedenske žene pekle in nato prodajale.

Vstopili smo v stavbo, kjer je muzej. Na desni strani v pritličju je kuhinja. V njej je ognjišče in

vse polno vsakovrstnih predmetov iz preteklosti. Zraven je spalna soba, ki je čisto drugačna kot naše. Po stopnicah so razobešene slike nekdanjih pevskih in prosvetnih društev. V prvem nadstropju so razstavljene narodne noše, dokumenti, slike in skrinja.

Muzej nas je navdušil, zato bomo še nadalje raziskovali o preteklosti. G. Jakomin nas je nato pospremil do razgledne točke, kjer smo si ogledali Škedenj, železarno, arzenal, ladjedelnico, novo avtocesto in še veliko drugih zanimivosti. Lepo se mu zahvaljujemo za lep sprejem in zanimivo razlago. Vsem bralcem pa priporočamo, da si ščedenski etnografski muzej ogledajo.

Učenci V. razreda: Vanessa, Ivo, Sabina, Jara in Edoardo.

Tržaški oktet gost šentjakobske nižje srednje šole Ivan Cankar

Na slovenski nižji srednji šoli Ivan Cankar pri Sv. Jakobu so imeli prejšnji konec tedna šolsko proslavo slovenskega kulturnega praznika, za to priložnost pa v gosteh Tržaški oktet, ki se je z velikim poslušom za pomen svojega nastopanja med šolsko mladino rade volje odzval prijaznemu vabilu ravnatelja šole prof. Alda Stefančiča. Zelo pozornim mladim poslušalcem in njihovim profesorjem je Tržaški oktet ponudil vrsto pesmi iz svojega bogatega repertoarja, pri tem pa je oktetov predsednik prof. Boris Pangerc s svojo pedagoško žilico k vsaki pesmi dodal še primeren komentar in z njim popeljal poslušalce tudi na nekatere Oktetove turneje po svetu, zlasti na tisto v Združene države Amerike in Kanado pred štiri leti, povrh pa še obudil spomin na nedavno preminulega skladatelja in velikega oktetovega prijatelja Ubalda Vrabca.

Uvodno himnično Zdravljico v Vrabčevi uglasitvi, posvečeni mladi slovenski državi, so mladi poslušalci poslušali stoje in jo nagradili s spodbudnim aplavzom. Sledila je narodna *Srce je žalostno* ob kateri je oktetov predsednik omenil, kako jo je pokojni skladatelj Vrabec zapel skupno z oktetom, ko ga je ta poslednji obiskal na njegovem bazovskem domu 8. septembra lani. Ob narodni *Oj Triglav moj dom* so poslušalci lahko zvedeli kako je ta pesem ogrela clevelandskega župana in sedanjega guvernerja države Ohio Georga Voinovicha, ob

angleški *Old leng* pa, kako je prevzela torontskega župana Art Egeltona.

Pri prekmurski narodni v Tomčevi priredi *Teče mi vodica*, so lahko poslušalci zvedeli, da jo je oktet zapel prekmurski rojakinja v neki restavraciji pri Niagarskih slapovih, obenem pa so pri njeni izvedbi bili deležni še kratkega vpogleda v oktetove vaje, saj je Tržaškemu oktetu za to priložnost dirigirala njegov umetniški vodja prof. Aleksandra Pertot. Sledila je še kanadska zdravica *Vive l'amour*, za njo domoljubna *Slovenec sem*, za konec pa je oktet poskrbel še za malo pustnega razpoloženja z *Žabami*, pa z zaljubljenim muckom s sopetjem poslušalcem, špansko nagajivko Maria Cristina in v dodatku sklenil svoj nastop s *Pobratimijo* kot željo, da bi se vsi imeli radi.

Na začetku je Tržaški oktet pozdravila ena od dijakinj, na koncu pa se mu je zahvalil za obisk ravnatelj šole prof. A. Stefančič z željo in voščili, da bi Tržaški oktet še naprej sejal pesmi prijateljstva in z njimi seznanjal svet s slovensko pevsko kulturo. (jk)

Na sliki (foto Magajna): nastop Tržaškega okteta v šentjakobski nižji srednji šoli Ivan Cankar.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Brda in v Kobardi, ki bo v torek, 10. t.m. Upisovanje na sedežu, Ul. Cicerone 8.

gledališča

Kulturni dom Slovensko stalno gledališče
Jutri, 5. t. m., ob 10. uri premiera otroške predstave Zore Tavčar PTICE NOČNEGA VRTA v režiji Maria Uršiča. Ponovitvi v petek, 6. t. m., ob 10. uri in v soboto, 7. t. m., ob 9.45.

S. Verč - B. Kobal - IME MU BO JUST - satirični kabaret v dveh delih. Režija Sergej Verč. Jutri, 5. t. m., ob 20.30 - Abonma RED E; v petek, 6. t. m., ob 20.30 - premiera - Abonma RED A; v soboto, 7. t. m., ob 20.30 - Abonma RED B; v nedeljo, 8. t. m., ob 16. uri - Abonma RED C; v sredo, 11. t. m., ob 20.30 - Abonma RED D; v soboto, 14. t. m., ob 20.30 - Abonma RED F in v nedeljo, 15. t. m., ob 16. uri - Abonma RED G.

Gledališče Rossetti
Od 6. do 8. marca bo skupina Duetto 2000 predstavila FLOWERS Lindsaya Kempa. Predstava izven abonmaja. Popust za abonente. Veljavna CARTATE-ATRO 1, niso pa veljavne izkaznice.

Gledališče Verdi
Opera in baletna sezona 1991/92
Jutri ob 20. uri (red F) deveta predstava opere IL CAMPIELLO. Režija Paolo Trevisi, dirigent Nikša Bareza.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča. Zadnja predstava v nedeljo ob 16. uri za red L.

Abonenti reda S lahko do vključno nedelje, 8. marca dvignejo pri blagajni gledališča Verdi vsoto za eno predstavo »Mojstrov pevec iz Nürnberga«, ki je odpadla zaradi vsedržavne stavke gledaliških delavcev.

La Contrada - Gledališče Cristallo
Danes ob 20.30 gostovanje gledališkega ansambla Comunità Teatrale Italiana iz Rima s komedijo Eduarda De Filippa LE BUGIE CON LE GAMBE LUNGHE. Režija Giancarlo Sepe. Nastopata Aroldo Tieri in Giuliana Lojodice. Predstave bodo trajale do 8. marca.

koncerti

Società dei concerti
Tržaško koncertno društvo
V ponedeljek, 9. t.m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopili MICHEL DALBERTO.

Gledališče Miela
V petek, 6. t. m., ob 21. uri bo na sporedu koncert holandske skupine BLAST. Na sporedu komorna in rock glasba. Nastopajo Frank Crijns, Dirk Bruinsma, Wim van der Maas in Ruud van Helvert. Koncert organizira Zadruga Bonaventura v sodelovanju z Združenjem More Music.

Jutri ob 20.30 bo v gledališču Miela koncert KVARTETA SAKSOFONOV iz Perugie. Na sporedu bodo skladbe Praetoriusa, Bacha, Mozarta, Stravinskega in Bizeta.

kino

ARISTO - 17.30, 21.00 J.F.K. - Un caso ancora aperto, r. Oliver Stone, i. Kevin Costner.
EXCELSIOR - 16.30, 22.15 La famiglia Addams, i. Angelica Huston, Christopher Lloyd.
EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 22.00 L'altro delitto, i. Kenneth Branagh.
NAZIONALE I - 15.30, 22.15 Il principe delle maree, i. Barbra Streisand.
NAZIONALE II - 16.45, 22.15 Delicatesen, i. Dominique Pinon.
NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Penetrazione multipla, porn., □□
NAZIONALE IV - 15.30, 22.15 Thelma & Louise.
GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Così fan tutte, r. Tinto Brass, □□
MIGNON - 16.30, 22.15 Volere volare, r.-i. Maurizio Nichetti.
EDEN - 15.30, 22.10 Capricci bestiali di Karin, porn., □□
CAPITOL - 16.00, 22.00 Donne con le gonne, r.-i. Francesco Nuti.
LUMIERE - 16.30, 22.15 La villa del venerdì, r. Mauro Bolognini.
ALCIONE - 17.00, 22.15 Rapsodia in agosto, r. Akira Kurosawa, i. Richard Gere.
RADIO - 15.30, 21.30 Giochi erotici per versi, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razna obvestila

KRUT obvešča, da se začnejo v torek, 10. in četrtek, 12. marca tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu Kruta v Ul. Cicerone 8/b v ponedeljek, 2. marca, od 9. do 12. ure. Tel. št. 360324.

Sklad M. Čuk prireja večerni tečaj pletanja in kvačkanja. Vse podrobne informacije dobite na tel. 212289 vsak dan od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti v sodelovanju z Mladino evropskih narodnostnih skupnosti vabi vse mlade, ki si želijo stikov z vrstniki ostalih evropskih manjšin, na vsakoletni seminar, ki ga letos organizirajo mladi predstavniki danske manjšine v Nemčiji v Slensborgu od 11. do 17. aprila. Vse informacije na tel. št. 362628, 910081, 327365. Rok za prijavo zapade 10.3.1992.

Vpisovanje v koloniji v Dragi in Comegliansu. Opozarjamo starše, da je vpisovanje otrok za kolonijo Slokada v Dragi in gorsko kolonijo Slovenske Vincence konferencie v Comegliansu samo do 21. marca. Vpišejo se lahko otroci od 5. do 16. leta starosti. Vpisujejo šolske oziroma občinske zdravniške asistentke na Tržaškem in Goriškem. Vpišite otroke takoj, da ne bo prepozno.

razstave

V TK Galeriji razstavlja do 11. marca svoja najnovejša dela umetnik ATILIJ KRALJ.

V prostorih Tržaške kreditne banke so razstavljene slike umetnika ATILIJ KRALJA.

V Društvu slovenskih izobražencev je na ogled razstava grafičnih listov slikarke BARE REMEC. Dela lani umrle slikarke, ki je živel v Argentini bo predstavila dr. Irena Mislej.

V galeriji Nadie Bassanese, na Trgu Giotti 8 (lnad.) je do 14. marca odprta razstava FRANKA VECCHIETA. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V muzeju Revoltella je do 30. marca 1992 na ogled razstava "Mito sottile - Slikarstvo in kultura v mestu Sveva in Sabe".

V galeriji Cartesius je do 12. marca odprta razstava slikarja Concetta POZZATI. Urnik: 11-12.30, 16.30-19.30, ob praznikih 11-13.

V galeriji Malcanton - Ul. Malcanton 14/A - bodo v soboto, 7. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarja Armanda CUCCHIJA. Razstava bo na ogled do 22. t. m. po običajnem urniku.

Na sedežu Turistične ustanove v Miljah je do 12. marca na ogled razstava slikarja LUCIANA VISENTINA. Urnik: vsak delavnik od 9. do 13. ure, ob nedeljah zaprt.

V razstavnih prostorih Turistične agencije v Ul. S. Nicolò 20 je do 14. marca na ogled fotografska razstava o Mongoliji. Urnik ogleda: od ponedeljka do petka od 10. do 17. ure in ob sobotah od 10. do 13. ure, zaprti ob praznikih.

V gledališču Miela so na ogled risbe in projekti risb za otroške knjige tržaške ilustratorke FEBBE SILLANI.

V umetnostni galeriji Arte Segno - Ul. di Toppo 45 - VIDEM - razstavlja do 12. marca svoja dela slikarka Zora KOREN ŠKERK. Urnik: vsak dan od 17.30 do 19.30, ob ponedeljkih zaprt.

razne prireditve

SKD Cerovlje - Mavhinje vabi vse zainteresirane na ŽENSKI ŽUR (večerja s plesom), ki bo v soboto, 7. marca v gostilni Urdih v Mavhinjah z začetkom ob 20.30. Za informacije tel. na št. 299798 od 18. do 20. ure.

Zveza žena Italije - Dolina vabi vse ženske na DRUŽABNO VEČERJO, ki bo v soboto, 7. marca v gostilni pri Studencu, ob 19.30. Vpisovanje v trgovinah Tedesco in Kos v četrtek, 5. marca.

Amaterski oder J. Štoka Prosek - Kontovel priredi ob mednarodnem dnevu žena KULTURNO ZABAVNI VEČER v soboto, 7. marca ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vstop z vabili, ki so na razpolago v cvetličarni Nadja.

KD I. Grbec vabi na otvoritev razstave žensk umetnic, ki bo v soboto, 7. t.m., ob 20. uri Škedenjska ul. 124. Razstavlja: Patrizia Davide, Zlatka Lokatos, Jasna Merkü, Klavdija Raza, Magda Tavčar in Ani Tretjak. Umetnice bo predstavil Sergij Cesar. Sodelujejo gojenke Glasbene maticice. Urnik galerije: nedelja, 8. t.m. od 10. do 12. ure in ponedeljek, 8.t.m. od 17. do 19. ure.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Brda in v Kobardi, ki bo v torek, 10. t.m. Upisovanje na sedežu, Ul. Cicerone 8.

čestitke

Ansambel TTPZ »P. Tomažič« čestita svojemu rednemu članu ALBINU ORLU ob doseženem visokem življenjskem jubileju.

prispevki

Namesto cvetja na grob Viktorja Rojca darujejo sodelavci sina Pina 120.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Viktorja Rojca darujejo prijatelji hčerke Ede in Ervina 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Stanka Pupisa daruje Lina Zanella 20.000 lir za Center za hemodializo.

V spomin na Stanka Pupisa daruje Laura Gerdina 50.000 lir za Center za hemodializo.

V spomin na padle Križane daruje Boris Bogatez - Trst 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

V spomin na pok. Ferdinanda Košuto daruje družina Pierine Sossi Sedmak 40.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

Namesto cvetja na grob pok. strica Nandeta Košuta darujeta Gigga in Luciano 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Križu.

Delegacija bivših borcev - partizanov iz Mazzuna - Boaria - Angolo Terme Brescia darujejo 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

Popravek: Namesto cvetja na grob Jelkine tete gospe Ane Žerjal darujeta Stanka in Riko Čuk 50.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka.

Namesto cvetja na grob gospe Ane Žerjal darujejo Pija in Duilio Škerl ter Silvo Malalan 35.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka.

V spomin na Eliota Rakarja darujeta Mario in Milka Maula 20.000 lir za Dijaški dom v Trstu.

V spomin na Angela Kralja daruje družina Komar 20.000 lir za ŠZ Sloga.

V počastitev spomina dragega Viktorja Rojca darujeta Marija in Karlo Sancin 25.000 lir za odbojgarsko društvo BOR.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 4. marca 1992

PEPELNICA

Sonce vzide ob 6.38 in zatone ob 17.56 - Dolžina dneva 11.18 - Luna vzide ob 6.11 in zatone ob 18.11.

Jutri, ČETRTEK, 5. marca 1992

STANKA

PLIMOVANJE DANES: ob 3.25 najnižja -34 cm, ob 9.13 najvišja 39 cm, ob 15.23 najnižja -51 cm, ob 21.44 najvišja 50 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,2 stopinje, zračni tlak 1032,7 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 88-odstotna, nebo oblačno z meglo, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Sara Sorella, Devin Cirigliano, Giulia Saule, Merav Caimi, Nicola Testoni, Stefania Uderzo.

UMRLI SO: 90-letna Romana Furlan, 86-letni Giuseppe Kersevan, 74-letni Ribelle Mattioli, 88-letni Edoardo Adam, 79-letna Anna Pallatella, 75-letni Ottavio Ferrarin, 70-letni Pietro Coretti, 91-letna Giuseppina Zoch, 78-letna Vittoria Giorgiutti, 94-letna Elvira Stafuzza, 81-letna Giuseppina Danieli, 69-letna Nerina Knecht, 81-letna Santa Furian, 73-letni Renato Soffici, 71-letni Marcello Kokel, 76-letna Guerrina Magris, 77-letna Gisella Lugli, 74-letni Angelo Martiradonna, 72-letna Margherita Škerl, 44-letna Maria Antonia Fornasaro.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 2., do nedelje, 8. marca 1992

Normalen urnik lekarn:

8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. S. Giusto 1 (tel. 308982), Ul. Tiziano Vecellio 24 (tel. 727028), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

NABREŽINA (Tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. S. Giusto 1, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Roma 15, Milje - Lungomare Venezia 3.

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Roma 15 (tel. 639042).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

ZASTOPNIK	L
FIAT	LUCIOLI
UL FLAVIA 104 - TRST	
TEL. 383050	

PRODAM fiat uno 45 S fire, letnik december '89 v odličnem stanju. Tel. ob uri kosila in večerje na št. 200172.

V POSLOVNEM CENTRU prodam stanovanje 100 kv. m potrebno popravil po primerni ceni. Tel. št. 631177 ali ob večernih urah na št. 418625.

ODDAM trosobno, komfortno, opremljeno stanovanje. Pismene ponudbe poslati na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Center".

IŠČEM dvosobno stanovanje v Sezani. Tel. zvečer, po 20. uri na št. 228338.

GOSTILNO PAVLETIČ v Borštu dajem v najem po dogovoru. Tel. 228782.

IŠČEM delo za gospodinjstvo pomočnico v okolici Trsta. Tel. (003866) 81472.

20 - LETNO DEKLE s končano pedagoško šolo in znanjem italijanskega, angleškega, slovenskega in hrvaškega jezika išče delo. Tel. na št. 573141 - Lara od 19. do 20. ure v torek, sredo in četrtek.

19 - LETNO dekle išče delo kot baby sitter, daje tudi instrukcije iz angleščine in hrvaščine. Tel. 573141 od 19. do 20. ure v torek, sredo in četrtek.

22 - LETNO DEKLE z večletno delovno izkušnjo sprejme resno zaposlitev, tudi kot hišna pomočnica. Tel. 200882.

27 - LETNO DEKLE išče delo kot pedikerka ali gospodinjstva pomočnica. Tel. (003866) 31344.

NUDIM instrukcije iz kemije in matematike. Telefon 040/212688.

NUDIM LEKCIJE iz latinščine, slovenščine in nemščine. Tel. 228658.

DIPLOMIRANA PREVAJALKA Mirjam Levstik opravlja strokovne in poslovne prevode v/iz nemščine, italijanščine in slovenščine. Inštruira nemščino, italijanščino in slovenščino na vseh stopnjah. Možen individualni ali skupinski pouk. Profesionalen pristop, zajemčen uspeh. Tel. 0481-522250.

GOSTILNA GUŠTIN v Zgoniku prireja večerjo s plesom v soboto, 7. t.m. ob praznovanju Dneva žena. Igra Aleksander Ipavec. Rezervacije tel. 229123.

GOSPA srednjih let, lepe zunanosti, iz Nove Gorice, išče kakršnokoli zaposlitev, pol ali cel urnik. Telefonirati v večernih urah 003865/23160.

IŠČEM najemnika z vpisom v R.E.C. za sezonski bar turistične cone briške jame. Telefon 327330.

SPREJEMAMO naročila za mladiče nemškega ovčarja, rojeni 24. 1. 1992. Odlični starši z rodovnikom. Informacije tel. 228315 od 19. do 20.30.

Tretja premiera v Gledališču Koper

Obaldiejeva komedija z mladimi Koprčani

V soboto (7. marca, ob 20. uri) bo v Gledališču Koper tretja premiera koprskih gledališnikov v tej sezoni. Po predstavah *A largo vivendis* in *Pravljica o carjmu Saltanu* bomo lahko videli komedijo Renèja de Obaldie - *Veter v vejah sasafra*. Sanjski svet mladostnih pustolovščin Divjega Zahoda bodo pod režijskim vodstvom Edite Frančeskin ustvarili Dragan Gašič, Jasmina Jelenčič, Maja Frančeskin, Tomaž Klepač, Iztok Novak, Mojca Maljevac, Dejan Sarič in Simon Černe (na sliki v vlogi Butlerja) (Foto Pegan)

»Krščanski« rap brez vulgarnosti

NEW YORK — Mlada glasba se v zadnjih desetletjih rojeva v ZDA ali v Angliji, da pride po daljšem ali krajšem času do nas. Prav gotovo ne moremo reči, da so vse novosti dobre, za zadnjo pa lahko rečemo, da je zanimiva v glasbenem smislu in da priča o še zanimivejši težji ameriške mladine.

Zadnja novost na področju rapa, glasbe, ki se je rodila na mestnih ulicah kot simbol jeze, upora in frustracije metropolitanske mladine, se imenuje »krščanski rap«. Njegovi »oznanilci« so Toby McKeehan in Kevin Smith, oba belopolta, in temnopolti Michael Tait, sicer študentje, ljubitelji rapa in člani skupine D.C.Talk ali Decent Christian Talk, kar pomeni s preprostimi besedami »dostojna krščanska govorica«. Ta njihova glasbena smer se je rodila v nasprotju s teksti pravovernega rapa, ki je nabit z opolzkimi besedami, kletvicami in vulgarnostjo vseh vrst. Rap skupine D.C.Talk je namenjen zelo širokemu občinstvu in ob prijetni zmesi rapa, rocka in gospela ponuja zelo dostojne, lahko bi celo rekli čiste in spoštljive tekste.

»Z našo glasbo želimo ustvariti pozitivno smer, da se ob njej lahko zberejo vsi ljubitelji rapa, ki ne ljubijo vulgarnosti,« je pojasnil McKeehan, »v začetku smo trdili, da naša glasba ne sloni na tradicionalnem gospelu, a so nas kljub temu kritizirali in označili kot pretirano krščanske.«

Njihova zadnja plošča z naslovom Nu Thang je doživela odličen sprejem tako pri občinstvu kot pri kritiki. Potegovala se je celo za grammy v kategoriji »sodobni gospel«. Skupinica dela karseda intenzivno, čeprav si je pred nedavnim privoščila krajšo pavzo, da je lahko sodelovala pri podeljevanju grammyjev na Radiu City Music Hall v New Yorku.

Ta »krščanski rap« si vsekakor z veliko naglico utira pot in si pridobiva novih častilcev. Pred nekaj dnevi se je v ZDA pojavila nova kaseta z naslovom *Rap On the Road* ali »rap na cesti« (lahko pa tudi na poti). Kaseta predstavlja poleg skupine D.C.Talk še Michaela Peacea, Stephena Wileyja in skupino *One Way Up* z motivom *We're on a mission ali To je naše poslanstvo*. Motiv dovolj jasno izpričuje vodilno misel mladih umetnikov, ki v tem našem stoletju sledijo Jezusu in rap glasbi.

Po novem dekretu ministra Tognolija

Možnost druge kinodvorane če v prvi vrtijo pornofilme

RIM — V manjših občinah, kjer ponuja edina obstoječa kinodvorana pretežno pornofilme ali filme, ki so prpovedani mladini pod 18. letom, bodo odslej lahko odprli novo kinodvorano, čeprav po številu prebivalcev ne bi mogli utemeljiti te potrebe. Tako predvideva ena od dispozicij dekreta Ministra za turizem in spektakel Carla Tognolija. Dekret predvideva za dvoletje 1992-93 vse pogoje, ki so potrebni za izdajo dovoljenja za gradnjo novih dvoran ali preureditev že obstoječih.

Med pogoji, ki jih navaja dekret, je tudi ta, da je mogoče izdati dovoljenje za novo dvorano v krajih, ki so zabeležili v zadnjih dveh letih porast vsaj 5 odstotkov gledalcev v občinah z več kot 100.000 prebivalci in 10 odstotkov v tistih z manj kot 10.000 prebivalci. Možne so tudi delne rešitve: dovoljenje za 100 mest več v občinah, ki premorejo od 10.000 do 50.000 prebivalcev; 300 mest od 50 do 400 tisoč prebivalcev, 600 za

400 tisoč prebivalcev do milijona; 800 za občine s preko milijona prebivalcev.

Med najzanimivejšimi izjemami je prav pravilo o kinodvoranah, ki se ukvarjajo s projekcijami filmov, prepovedanih mladim pod 14. letom. Tako veljajo posebni pogoji za gradnjo ali ureditev dvoran, ki bi bile uporabljive za posebne didaktične programe ali druge kulturne prireditve v organizaciji državne kinoteke. Posebni pogoji so predvideni tudi za turistična središča, kjer se veliko več obiskovalcev dvoran zbere samo v nekaterih obdobjih.

Ministrski dekret ureja tudi večnamenske dvorane (lahko so v tem smislu uporabljene tudi že obstoječe dvorane, če se ne spremeni število sedežev). Dovoljenja so dosegljiva ob spoštovanju varnostnih ukrepov (ti otežkočajo življenje organizatorjem prireditev že nekaj let) in po odpravi arhitektonskih zaprek, ki onemogočajo dostop invalidom.

Pet bisov Alfreda Krausa v La Fenice

BENETKE — Občinstvo je v dvorani La Fenice v ponedeljek zvečer sprejelo z velikim navdušenjem nastop tenorista Alfreda Krausa v okviru pobude Gershwin in okolica in ciklusa zanimivih prireditev v pustnem času. 60-letni tenorist Alfredo Kraus je s Kanarskih otokov in spada med »zgodovinske« tenoriste tega stoletja, koncert pa je bil edini v Italiji za leto 1992, medtem ko predvidevajo njegovi načrti Rigoletta marca v Berlinu, Elisir d'amore aprila v londonskem Covent Gardenu, jeseni pa turnejo po Južni Ameriki. V prvem delu je Kraus zapel nekaj svojih uspešnic, v drugem delu ob spremljavi pianista Edelmira Arnaltesa pa vrsto motivov iz španskega repertoarja in dve ariji iz Zarzuele. Ploskali so mu tako dolgo, da je odpel kar pet bisov - tri španske arije, Respigijevo canzonno in Verdijevo La donna è mobile iz Rigoletta.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Aktualno: Unomattina 10.05 Gospodarstvo 10.15 Aktualno: Ci vediamo (vodi Daniela Bonito) 11.00 Kratke vesti 11.05 Ci vediamo (2. del) 12.00 Variete: Piacere Raiuno 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Variete: Piacere Raiuno 14.30 Otroška oddaja: L'albero azzurro 14.55 Nogomet: Italija-VB 16.45 Mladinski variete: Bigli 17.55 Iz Parlamenta 18.00 Kratke vesti 18.05 Variete: Hočeš zmagati? 18.30 Aktualno: Ora di punta 19.35 Aktualno: Una storia 19.50 Vreme in dnevnik 20.25 Nogomet: Genoa-Liverpool (za pokal UEFA) 22.15 Nanizanka Hitchcock - La stanza di Houdini (i. Nick Lewin) 23.00 Športna sreda: odbojka Sisley Treviso-Messagero Ravenna 24.00 Nočni dnevnik 0.30 Danes v Parlamentu 0.40 Športna sreda: A. Duran-Riotta (IP v veltar kategoriji), košarka All Star Game 2.10 Nočni spored RAI 2 7.00 Nanizanke in risanke 8.45 Ne samo o kmetijstvu 9.00 Dok.: Noi sconosciuti 9.55 Film: Anni ruggenti 11.50 Kratke vesti 11.55 Variete: I fatti vostri 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Gospodarstvo in vreme 13.40 Volitve 1992 - Vprašanja strankam 14.10 Nad.: Quando si ama, 15.05 Santa Barbara 15.35 Aktualno: rubrika o lepoti, kronike v živo 17.00 TG 2 - Diogenes 17.25 Vesti in iz Parlamenta 17.35 Glasba: Rock café 17.45 Nanizanka: Miami Vice 18.30 Športne vesti 18.45 Segreti per voi 18.55 Nogomet: Roma-Monaco (za pokal pokalnih zmagovalcev) 19.45 Vreme in dnevnik 20.55 TV film: Addio amore mio (dram., ZDA 1990, r. Jerrold Freedman) 22.35 Aktualno: Mixer 23.15 Aktualno: Pegaz 23.55 Nočni dnevnik 24.00 Vreme in horoskop 0.05 Glasba: Rock café 0.20 Film: Figaro qua... Figaro là (kom., It. 1950) RAI 3 11.00 IP v nogometu v 5-ih 11.30 Sabljanje: trofeja Federico II. 12.00 Krožek ob 12, vmes Vesti iz Milana 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Dok.: Black Harvest - Kit otocja Faroes, 15.15 I viaggi di San Michele 15.45 Šport: IP v balinanju, 16.00 rubrika o telovadbi, 16.20 ženska košarka 17.00 Popoldan na tretji mreži 17.45 Pregled tujega tiska 18.00 Dokumentarna oddaja: Uomini del deserto 18.45 Rubrika Derby in vreme 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Risanke: BlobCartoon 20.05 Variete: Blob 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Aktualno: Mi manda Lubrano 22.30 Dnevnik ob 22.30 22.45 Film: Un mondo a parte (dram., ZDA-VB 1988, r. Chris Menges, i. Barbara Hershey) 0.40 Dnevnik in vreme 1.05 Variete: Fuori orario 1.30 Nočni spored TV Slovenija 1 8.20 Video strani 8.30 Spored za otroke: Ta čudoviti notni svet 9.30 Retrospektiva slovenske opere: Matija Gubec 11.10 Nad.: Pravi junak 12.00 Poročila 12.05 Video strani 15.50 Napovednik 15.55 Poljudnoznanstvena serija: Potovanja 16.55 Poslovne informacije 17.00 Poročila 17.10 Slovenska kronika 17.20 Spored za otroke: Klub Klobuk 19.10 Risanke 19.17 Napovednik 19.30 Dnevnik 19.55 Vreme in šport 20.05 Film tedna: Hiša iger (dram., ZDA 1987, r. David Mamet, i. Lindsay Crouse, i. Mantegna) 21.40 Mali kocert: violinist Slavko Zimšek 22.00 Dnevnik, vreme in šport 22.25 Napovednik 22.30 Nočni program Sova, vmes nan. Krila, nad. Sovražnikov sovražnik ter dokumentarna serija Ves svet je oder 0.40 Video strani TV Koper 13.00 Nadaljevanki: Rayanovi, 13.20 Amandoti 14.00 Film: Prizorišče nasilja (dram., ZDA 1958) 15.10 Nanizanka: SWAT 16.00 TV Novice 16.10 Otroški program 17.00 Film: Jamsko dekle (kom., ZDA, r. D. Oliver) 18.30 Slovenija naša dežela 18.50 Odprta meja in dnevnik 19.25 Nadaljevanki 20.30 Pogovori 21.00 Aktualno: Sever Vzhod 22.00 Dok. oddaja: Spoznanje preteklosti 22.40 Film: Prizorišče nasilja TV Slovenija 2 15.10 Osmi dan (pon.) 16.00 Sova, vmes nan. Chelmsford leta 123 in nad. Sovražnikov sovražnik 17.15 Psiho 17.40 Euroritem (41. odd.) 18.00 Regionalni programi 19.00 Risanke: Kremenčkovi 19.25 Napovednik 19.30 TV Dnevnik ORF 20.10 Športna sreda 22.05 Komorna glasba skozi stoletja 22.35 Yutel RADIO TRST A 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolar in Pravljica; 8.00 Kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev; 9.10 Potpuri; 9.30 Za smeh in dobro voljo; 9.40 Evergreeni; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 Roman: Dim (P. Zidar, 3.del); 11.45 Melodije; 12.00 Male neznane države; 12.20 Glasba; 12.40 Naša pesem: MePZ Obala; 12.50 Orkestri; 13.25 Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Soft music; 15.30 Iz preteklosti v sedanjost; 15.40 Blues; 16.00 Mi in glasba: Slovenski izvajalci na laserskih ploščah; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Najljubše knjige; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek. RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.30 Vesti o prometu; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.15 Obvestila; 9.40 Minute za smeh; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 16.15 Radijska tribuna; 17.05 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci!; 20.00 Odskočna deska; 20.25 Odlomki iz opere; 21.05 Zbori po želji; 21.40 Naši interpreti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zname melodije; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočna glasba. RADIO KOPER (slovenski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika-Prenos RS; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Modri val - Na rešet; 11.00 Moped show-Prenos vala 202; 11.30 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Souvenir d'Italy; 12.30 Opoldnevnik Radia Koper; 13.00 Halo, radio: glasbene želje, čestitke in pozdravi; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Stereo note; 16.30 Aktualna tema; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 19.00 Zaključek in prenos RS. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Horoskop; 8.00 Pozdravljeni; 8.15 Raba in zloraba italijanskega jezika; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.35 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Iz kulturnega sveta; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob stiri; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.40 Kantavtorji; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Folk studio; 20.00 Nočni program. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 21.00 Pogovor z odvjetnikom in Drugi Trst. CANALE 5 7.00 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nan.: I cinque del quinto piano, 9.00 Alice 9.35 Film: Bianco, rosso e... (kom., It. 1972, r. Alberto Lattuada, i. Sofia Loren) 11.50 Kviz: Il pranzo è servito 12.40 Aktualno: Affari di famiglia 13.00 Dnevnik TG 5 13.20 Variete: Non è la RAI 14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa), 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parliamone 16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke 18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Striscia la notizia 20.40 Film: Volevo i pantaloni (dram., It. 1990, r. Maurizio Ponzi, i. Giulia Fossà, Lucia Bosè) 22.45 Aktualno: Scene da un matrimonio 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5 1.45 Striscia la notizia 2.00 Nočni spored RETE 4 8.00 Nadaljevanke: Così gira il mondo, 8.25 La mia piccola solitudine, 9.00 La valle dei pini, 9.35 Una donna in vendita 10.30 Kviz: Cari genitori 10.55 TG 4 vesti 11.35 Nad.: Stellina 12.10 Otroški variete 13.30 TG 4 vesti 13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.45 Nad.: Sentieri, 14.45 Señora, 15.15 Vendita di una donna, 15.45 Tu sei il mio destino, 16.20 Cristal, 17.20 Febbre d'amore, vmes TV 4 vesti 18.00 Variete: C'eravamo tanto amati 18.30 Kviz: Gioco delle coppie 19.15 Nad.: Dottor Chamberlain, 19.40 Primavera 20.30 Film: Don Camillo (kom., It.-Fr. 1952, r. J. Duviol, i. Fernandel, G. Cervi) 22.30 Variete: Buonasera (vodi Amanda Lear) 23.30 Film: Gilda (dram., ZDA 1945, r. Charles Vidor, i. Rita Hayworth, Glenn Ford) 1.40 Programi non stop ITALIA 1 6.30 Odprti studio 7.00 Otroška oddaja 8.30 Odprti studio 9.05 Nanizanke: SuperVicky - Recita di beneficenza, 9.30 Chips - Uno spettacolo emozionante, 10.30 Magnum P.I. - Pearl Harbour 11.30 Odprti studio 11.45 Varieteja: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari) 14.00 Odprti studio 14.30 Nanizanke: Genitori in blue jeans - Primo giorno di scuola, 15.00 Supercar - Amnesia, 16.00 La bella e la bestia - Una spiaggia lontana, 17.00 A-Team - La guerra dei taxi (i. George Peppard) 17.55 Nogomet: BK 1903 Copenhagen-Torino (za pokal UEFA), vmes (19.45) Odprti studio 19.50 Studio Sport 20.00 Nogomet: Anderlecht-Sampdoria (za pokal pravakov) 22.10 Aktualno: W Sanremo 0.30 Odprti studio 0.50 Studio sport 1.05 Nočni spored ODEON 13.00 Risanke 15.30 Nad.: Happy end 16.30 Film: La città è salva (krim., ZDA 1950, r. B. Windust, i. Humphrey Bogart, Zeno Mostel) 18.00 Nad.: Rosa selvaggia (i. Veronica Castro) 19.30 Risanke 20.00 Nanizanka: Ivanhoe 20.30 Nad.: Il paradiso del male (i. Vera Ficher, C.A. Riccelli, 1. del) 22.15 Rubrika o zdravstvu 22.45 Film: Obiettivo Burma (vojni, ZDA 1945, r. Raul Walsh, i. Errol Flynn) TMC 8.30 Nanizanke: Batman, Ai confini dell'Arizona 10.00 Nad.: Lampiao e Maria Bonita, 11.00 Vite rubate 11.45 Variete: Kosilo z Wilmo 12.30 Nanizanka: Get Smart - Camaleonte 13.00 Dnevnik in šport 14.00 Variete: Ottovolante 14.30 Risanke: Snack 15.00 Film: Safari dram., ZDA 1956, r. T. Young, i. Victor Mature, Janet Leigh) 16.45 Rubrika: Ženska TV (vodi Carla Urban) TELEFRIULI 10.45 Telefriuli non stop 15.30 Košarka B1 16.00 Kratke vesti 17.00 Ena rastlina na dan 18.05 Nad.: La padroncina 19.00 Večerne vesti 19.30 Rubrika o volitvah 20.00 Rubrika: Parlamone 21.00 Film: L'uomo, l'orgoglio e la vendetta (dram., It. 1967, i. F. Nero) 22.45 Nočne vesti 23.15 Rubrika o motorjih TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi

Spet aktualno vprašanje italijanskih pokojnin V sedmih letih je zavod INPS v FJK odobril izplačilo nad 32 tisoč pokojnin

Vprašanje italijanskih pokojnin je te dni znova aktualno, vendar v Sloveniji. Zaradi namere vlade namreč, da bi te dohodke dodatno obdavčila. Proti takim načrtom se je že dvignil val protestov, saj bi bil ukrep v nasprotju s prakso, ki je v veljavi v večini evropskih dežel. Dohodka namreč ni mogoče obdavčiti dvakrat.

Sicer pa nas je to spodbudilo v iskanju podatkov, koliko je pravzaprav državljanov bivše Jugoslavije, ki prejema pokojnino iz Italije. Točne številke nismo mogli ugotoviti in najbrž je do nje zelo težko, če ne povsem nemogoče priti. Našli pa smo kar precej zanimivih podatkov o predloženih zahtevkih v zadnjih sedmih letih, o številu sprejetih, oziroma odobrenih pokojnin in o številu zavrnjenih. Takole bi lahko zapisali: na območju FJK zavod INPS izplačuje, na podlagi mednarodnih konvencij, okrog 60 tisoč pokojnin. Dobra polovico le teh uživajo slovenski, oziroma hrvaški državljani, oziroma državljani drugih republik bivše Jugoslavije. Podatki se namreč sklicujejo na še zmeraj veljavno pogodbo med Italijo in Jugoslavijo, ki jo bo treba seveda spremeniti, oziroma prilagoditi.

Od leta 1985 do konca lanskega leta je bilo v deželnem okviru predloženih skupaj 50.422 pokojninskih zahtevkov. Nekaj nad 32 tisoč prošenj je bilo ugodno rešenih, skoraj

12 tisoč pa zavrnjenih, medtem ko je na odločitev čakalo še nekaj nad sedem tisoč prošenj.

Po številu vloženih zahtevkov, je bilo leto 1990 najbolj zahtevno. V vseh štirih pokrajinskih sedežih zavoda INPS (torej v deželnem merilu), so tega leta prejeli 15.317 prošenj za pokojnino, iz prejšnjega in

prejšnjih let pa so obravnavali še dodatnih 9.791. Pozitivno je bilo rešenih 10.206 prošenj, zavrnjenih 2.130. V lanskem letu je bilo predloženih skupaj 10.621 novih prošenj, obravnavali pa so še dodatnih 12.772 iz prejšnjih let. Ugodno je bilo rešenih 9335 zavrnjenih nekaj nad 6925, nerešenih pa je ostalo 7133.

Turello na Občini

Predsednik deželne vlade je bil v ponedeljek na obisku v Gorici. Na županstvu se je srečal z občinskim odborom in se seznanil s številnimi vprašanji pri reševanju katerih je, oziroma bo soudeležena dežela. Turello je v bistvu potrdil zagotovila, ki jih je pred časom dal Adriano Biasutti. Govor je bil posebej o posegih na področju kulture (ureditev Verdijevega gledališča, delovanje Coroninijevega sklada), prometnih struktur, ekologije, gospodarstva (namestitev centra za informacije in storitve v Gorici, v okviru zakona za obmejna področja).

Nocoj seji v Podgori in Štandrežu, kjer bo govor o obvoznici in letališču

Rajonska sveta o javnih delih

Drevo se sestane rajonska sveta v Štandrežu in Podgori. Zlasti zanimiva se obeta razprava v Štandrežu, saj je na dnevnem redu ena sama vendar dokaj pomembna točka: javna dela na štandreškem območju. V času, ko vse mesto razpravlja o spornih načrtih obvoznice in šole za financiranje (obe sta predvideni prav na štandreškem ozemlju), je pričakovati, da bo tudi rajonski svet posegel v razpravo s svojim stališčem. Seja bo ob 20.30 na sedežu v socialnem centru v Ul. sv. Mihaela 153.

Nocoj ob 20. uri se bo sestal tudi rajonski svet v Podgori. Govor bo o vprašanju ureditve novega sedeža rajonskega sveta, o javnih delih, ki zanimajo Podgoro ter o raznem.

Z recitalom in pesmijo počastili Prešernov dan Prireditve v kulturnem in športnem centru Danica

Praznik slovenske kulture so ob koncu prejšnjega tedna obeležili tudi v KSD Danica na Vrhu. Pripravili so izbor recitacij, zapel je domači pevski zbor, pod vodstvom Maria Vižintina.

Recitacije so pripravile Krsitina Devetak, Ksenija Devetak, Viljena Devetak, Tanja Devetak, Marta Tuniz in Dolores Černic, ki si prizadevajo, da bi poživile dejavnost dramskega odseka pri domačem SKD. "Želeli smo pripraviti kul-

turno prireditev samo z lastnimi silami", je v pozdravnem nagovoru povedala Marta Tuniz, ki je zatem, skupaj z drugimi dekletki sodelovala v recitalu Kosovelovih, Gradnikovih in Prešernovih pesmi.

Upati je, da bo prizadevanje mladih uspešno in da bo kulturna dejavnost v tem kraju kmalu zaživela z nekdanjim živahnim utripom. (na sliki - foto Klemše - moški pevski zbor KD Danica med petkovim nastopom).

Včeraj otroška rajanja, plesi, obhodi kolednikov, danes pa še Lovretov pogreb Razigran in vesel zadnji dan pusta

Slovo od pusta je bilo včeraj vsepovsod veselo. V razigranem razpoloženju so se še posebej odvijala otroška rajanja po slovenskih društvih in domovih. V Gorici so se otroci na povabilo ZSKD, knjižnice Damir Feigel, Dijaškega doma in Kulturnega doma zbrali v telovadnici Kulturnega doma, kjer

so med eno in drugo šalo zamakneno sledili nastopu gledališke skupine Cicigley. Ista skupina je zabavala tudi števerjanske otroke na rajanju društva Briški grič, v sovodenjskem Kulturnem domu pa je bilo prav tako veselo na rajanju domačega društva.

Pust je čas za otroke vseh sta-

rosti. V Gorici je včeraj popoldne mlado in staro preplavilo Korzo. Po slovenskih vaseh zlasti na Krasu so se včeraj pomikali koledniki, ki so se zbirali po hišah vsakovrstne dobrote za večerno zabavo. Tako je bilo na Vrhu, v Dolu, v Doberdobi, kjer bodo danes pokopali strica Lovreta: spreved bo

krenil ob 14.30 izpred županstva. V Trzinu pa je bil včeraj dan siora Anzoleta, čigar zabavno oporoko je na glavnem trgu poslušalo več tisoč ljudi, še več pa jih je nato sledilo sprevedu pustnih vozov.

Na slikah (foto Marinčič) rajanje v Kulturnem domu v Gorici in sior Anzoleta v Trzinu

C. Macor: Tiara

"Tiara" (Zemlja) je naslov zbirke črtic v furlanščini Celsa Macorja. Knjigo bodo predstavili dre- vi, ob 18. uri, v prostorih furlanskega filološkega društva v Bellinjevi ulici, 3. O knjigi in avtorju bo spregovoril prof. Giorgio Faggin.

razna obvestila

V današnji oddaji na Goriškem valu Radia Trst A, ob 13.30 boste poslušali, poleg napovedi kulturnih in športnih prireditev, spomin na pokojnega župnika in profesorja Dragotina Butkoviča, poročilo o Prešernovi proslavi na Vrhu, zvočni zapis o pustovanjih, Rudi Pavšič pa se bo s pokrajinskim odbornikom dr. M. Spazzapanom pogovarjal o mladinski problematiki.

Vrhovske žene vabijo na prireditev in družabnost ob mednarodnem prazniku žena. Prireditve bo 7. marca ob 20. uri.

Krožek Briška mladina s Plešivega prireja v sodelovanju s PD Podgora v soboto, 7. marca, z začetkom ob 19.30 dan slovenske kulture v Gradnikovi kleti na Plešivem.

Slovensko planinsko društvo vabi 13. t.m. ob 20. uri na redni letni občni zbor v prostorih ljudske knjižnice Damir Feigel.

izleti

Društvo krvodajalcev v Doberdobi priredi od 15. do 20. junija izlet v Pariz. Cena lir 650.000. Prijave in podrobnosti v trgovini pri Mili.

gledališča

PDG v Novi Gorici, danes, ob 10. uri: G. Feydeau "Poskrbi za Amalijo". Predstava za Tehnični šolski center v veliki dvorani KD v Novi Gorici.

kino

Gorica

VITTORIA 20.00-22.00 »Maledetto il giorno che t'ho incontrato«. C. Verdona in M. Buy.

CORSO 17.30-22.00 »Paura d'amare«. M. Pfeiffer.

VERDI 18.00-21.15 »JFK. Un caso ancora aperto«.

pogrebi

Danes, 10.25, Dragotin Butkovič, iz splošne bolnišnice v cerkev v Štandrežu, pogreb bo ob 15. uri z obredom v štandreški cerkvi, pokop na pokopališču v Rupi, 13.15, Adela Cantarutti vdova Russian iz splošne bolnišnice v Krmin.

Pevski zbor Rupa - Peč se s hvalničnostjo spominja dolgoletnega župnika Dragotina Butkoviča ter se klanja njegovemu spominu.

V ponedeljek spet SSG v Gorici

V ponedeljek, 9. marca, bo v Gorici četrta letošnja gledališka predstava iz abonmaja SSG za sezono 1991/92. Tokrat bomo lahko gledali satirično komedijo *Ime mu bo Just*. Avtorja sta Sergij Verč in Boris Kopal, znana zamejska satirika, ki se tokrat predstavljata občinstvu z novim komičnim delom. Verč je tudi režiser predstave.

Slovensko gledališče bo spet nastopilo v dvorani Verdi v Ul. Garibaldi, ker je dvorana Kulturnega doma zaradi obnovitvenih del neuporabna. Ponedeljkova predstava bo ob 20.30. Organizatorji sporočajo, da bo tudi tokrat predstava ena sama za abonmajski red A in red B in da bo avtobus peljal po že ustaljenem voznem redu. Za podrobnejše informacije se lahko zainteresirani oglašijo v uradu Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20 - tel. 33288), kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila.

Pokrajinski odbor INPS pripravil javno razpravo o zakonu 223/91

Pokrajinski odbor INPS — organ, ki skrbi za varstvo interesov zavarovancev Zavoda za socialno skrbstvo — pripravlja v petek, 6. t.m. zanimivo in predvsem koristno javno razpravo o zakonu št. 223/91. Gre za zakon, ki uvaja precejšnje novosti na področju delovnih razmerij, dopolnilne blagajne, mehanizma mobilnosti, predčasne upokojitve itd. Zadeva tako delodajalce, kakor delavce in seveda tudi zavod za socialno skrbstvo. Čeprav je bil zakon objavljen že lani julija, pa obstaja še zmeraj vrsta nejasnosti in takih ali drugačnih razlag, kar ustvarja precejšnje težave.

S petkovo javno razpravo skuša pokrajinski odbor ponuditi kar se da jasno in avtentično interpretacijo predpisov. Tako bosta uvodni poročili imela pokrajinski ravnatelj zavoda INPS za Goriško De Simone in deželnega zavoda dr. Maffioletti-jeva, dalje bosta prisotna funkcionarja osrednjega vodstva zavoda INPS dr. S. Orsini in dr. P. Montenegro. Deželni urad za delo bo zastopala dr.

Chiara Spanghero. V imenu treh sindikalnih zvez bo na posvetovanju govoril Flavio Snidero, v imenu sindikalnih patronatov pa Luciano Pich. Združenje industrijcev bo zastopal dr. Armando Zandomeni.

Sklepno besedo bodo na zborovanju, ki se bo začelo ob 9. uri v pokrajinski sejni dvorani, prepustili dr. Rosamarii Fontana Forzi.

Vsekakor koristen in morda tudi potreben posvet.

NEDELJA, 8. MARCA

DAN ŽENA

zabava, večerja in ples
z ansamblom Misel

GOSTILNA V GROJNI
(PRI MIRKOTU)
Tel. 534428

Tatovi dvakrat v isti šoli

Kraje po šolah so na dnevnem redu. Neznanci so v teh dneh kar dvakrat vlomili v tajništvo in ravnateljstvo zavoda Irfop v Gradišću. Prvič so prejšnji teden odnesli železno blagajno z 200 tisoč lirami v gotovini, nato pa so se spet vrnili v noči od nedelje na ponedeljek in se polastili fotografskega aparata ter videoregistratorja. Tatovi so najbrž splezali do uradov po žlebovih, na vratih in oknih pa niso pustili znakov vloma. V teku je preiskava o tem kot tudi o že številnih drugih podobnih primerih v goriških šolah.

■ V Trzinu so zaradi posesti nedovoljene količine heroina aretirali 37-letnega Luigija Marconeja. Na sled so mu prišli policija in karabinjerji v okviru skupne preiskave, v kateri so te dni aretirali tudi Giuseppeja Di Menta in Piergiorgia Pittona.

Juan Octavio Prenz - dobitnik prestižne literarne nagrade

»Besedo ljubim, besedo sovražim, nočem pa, da bi mi zavládala«

Še ni tako davno od tega, ko smo o Juanu Octaviu Prenzu, sicer docentu španščine na tržaški Univerzi, pisali, da je prejel prestižno literarno nagrado Casa des las Americas. Juan Octavio Prenz piše poezijo in prozo, veliko pa se ukvarja tudi s prevajanjem. Poetas contemporaneos de Yugoslavia (Lima 1977), Poesia Eslovena Contemporanea (Madrid 1986), Poesia Yugoslavia Contemporanea (Buenos Aires 1988) so naslovi samo nekaterih knjig, v katerih se zvrstijo prevodi kopice slovenskih in jugoslovanskih pesnikov, da ne govorimo o objavah v literarnih revijah, denimo Equivalencias (1984), v kateri lahko najdemo esej o Cirilu Zlobcu in prevode njegovih poezij. Kot protitež lahko zasledimo prevod Prenzovih poezij v Sodobnosti. To naštevanje ni cilj samemu sebi, prej bi rekli, da lahko priča o kozmopolitizmu (predvsem v antičnem pomenu) pesnika in človeka, ki se je rodil v Argentini, poučeval nato v Ljubljani in Beogradu, da se je v zadnjih dvanajstih letih vrnil v Trst, a se je prav povsod počutil doma. Tako kot v Trstu, kjer ga ni težko srečati v kaki kavarni ali na literarnem večeru s tukajšnjimi pesniki, ne glede na njihov jezik.

Kaj je za vas literatura, kaj poezija?

Včasih je to dramatičen odnos z besedo. Literatura mi nudi možnost, da ne znorim, da lahko delam obračune, v smislu - do sem sem prišel, predvsem je sredstvo, da sem s pomočjo besede zdrav. Z besedo imam konfliktualen odnos, uspem jo ljubiti, uspem jo sovražiti, nočem pa, da bi mi beseda zavládala. Življenje se nikoli ne sme skrivati za besedo, prav tako beseda ne za življenjem. Življenje je vedno najvažnejše, za pisca pa je odnos z besedo bistven.

Ko pridemo na svet, nas obkrožajo besede. Možnost imamo samo, da odpravljamo represivnost, ki je v besedah, v govoru. Moje pisanje je skopo, suho, besede morajo nekaj predstavljati; besedne igre so možne samo, če prinašajo nekaj novega, drugačno videnje stvarnosti. Zato mi je tako važen odnos z besedo.

Veseli me čestitke, ki jih prejemanam, to je praznik, ki pa ne spremeni ničesar. Važno je, kar naredimo, manj važno je, kam bo to delo šlo. Najraje ne bi pisal. Da razložim - rad bi živel tudi trenutke, ki jih porabim za pisanje. Nočem, da postane moje pisanje predstava; rad bi, da bi postal čas, ki ga porabim za pisanje, doživet čas, literatura pa je vedno predstava. Literatura mi ne de vedno dobro, vendar mi predstavlja usodo, kar še ne pomeni, da je pisatelj važnejši od čevljarja, saj ima čevljar lahko isti odnos do svojega dela, kot ga imam jaz.

Govorila sva o nagradi kot priznanju. Ni nagrada tudi spodbuda za nadaljnje delo?

Povedal bom, zakaj me veseli nagrada. Prejel sem jo za knjigo poezij, a moje poezije so na meji s prozo, lahko bi rekel, da je to antipoezija. Moja poezija in moja proza sta na meji ena z drugo - v poeziji je prisoten epski trenutek, vedno nekaj pripovedujem, čeprav ne uspe postati proza; ko pišem prozo, iščem čisto pripoved, a ta postane na neki način poezija.

Tudi za ustvarjalno delo je pri meni odločilno prevajanje. Ko pišem, prav zaradi te prevajalske manije, takoj vidim, kako bi zvenelo v drugih dveh ali treh jezikih. Skozi prevod v druge jezike vem, kaj je odvečnega. To me pogotuje.

Prav zaradi sloga mojih poezij me veseli nagrada, zato je spodbudna. Mednarodna komisija, ki odloča o nagradi (namenjena je piscem Latinske Amerike in Španije), je pokazala zadostno mero poguma, ko je sprejela moje poezije, lahko bi iskala izrazito poetične tekste. Nagrada je sicer za knjigo, a za njo mora biti že nekaj objav, že nekaj dela.

Ta moja knjiga nosi naslov La Santa Pinta della Nina Maria, naslov je besedna igra z imeni treh Kolumbovih karavel. Lahko bi rekel, da so moje poezije cinične in razkrivajo nekatere probleme in spopade ob španskem osvajanju. Ne čutim potrebe, da bi Španijo napadal, pa tudi branim je ne. Govorim o srečanju in spopadu med dvema kulturama. O tem osvajanju znamo zelo malo. Ohranile so se, recimo poezije nekega mornarja iz časa prve ustanovitve Buenos Airesa leta 1536, a jih ne boste našli v nobeni antologiji, ker pripovedujejo o kaniibalizmu med Španci v obkoljenem mestu. Pri prvem osvajanju je bilo

veliko žensk, a nihče ne poroča o njih. Jaz pišem tudi o tem.

Naj pojasnim še nekaj. S svojim pisanjem ne delam poskusov, ne iščem drugačnih učinkov, tako je moje gledanje na svet. Moja poezija ima epske prvine, deluje pa kot proza. Vračam se k problemu zdravja, tak je moj odnos do zunanje stvarnosti. Vsebina in oblika morata biti skladni, vsebina pogotuje obliko.

Vloga literature

Kakšna je vloga literature danes, kakšna vloga pisca?

Odgovoril bom s primerom. Argentina je z vojaško diktaturo doživela tragedijo, ubitih je bilo 30 tisoč oseb. Tedaj so se zbrale matere ujetnikov. Niso pisale spominov ali kronik, ne, pisale so poezije. Te ženske niso nikoli imele nobenega odnosa s poezijo; ko so čutile potrebo, da bi izrazile svoja čustva, so se poslužile verzov. Pomeni, da postane vloga literature važna, ko je človek dosegel dno. Pomeni, da ima poezija svojo aktualnost. Tako na splošno. Mi živimo v konsumistični družbi, v njej je kulturna industrija zelo važna. Literatura mora danes tudi razkrinkati vse tisto, kar je lažnega, puhlega. Veliko je danes knjig, ki nam ne nudijo nič. Pisatelj ne more biti isti, potem ko je napisal knjigo. Če se v njem nič ne spremeni, pomeni, da ni imelo smisla napisati knjigo. Isto velja za bralca. Mislim, da je take navlake danes veliko, to so založniški produkti, ne pa literatura, ki nam mora razkrivati drugačno stvarnost, ponuditi čustvo, skratka učinkovati mora na bralca. Literatura je bila v preteklosti tudi kronika, vest, danes terja od bralca nekaj več, pa tudi od pisca. Danes je veliko uspešnic, ki nam nudijo zelo malo, veliko je be-

sednih virtuozov, morda je to odraz sodobne nevroze.

Literatura mora torej biti čustvo ali izraz čustva?

Vsako razmišljanje je izraz emotivnosti. Literatura mora prizadeti, torej se mora dotikati čustev, na različnih ravneh in v različni meri. Literatura je kompleksna zadeva, ne more biti samo odraz racionalnosti. V preteklosti smo imeli nekaj velikih piscev, ki so pisali slabo, vsak osnovnošolski učitelj bi jih lahko popravljaj, malokdo pa bi znal napisati, kar so oni napisali.

O koreninah

Življenje vas je popeljalo na razne konce sveta, kar je vplivalo tako na človeka kot na pisatelja...

Moj kozmopolitizem sega že v otroška leta. Rodil sem se v Argentini, ki je dežela priseljencev. Človek sliši in spozna marsikaj. Tudi če ne razume dobro, kaj je nacija, se nauči drugačnega gledanja. Problem naroda je vprašanje etničnega pogleda. Če ima človek samo korenine - je drevo, vprašanje narodnostne identitete pa lahko prenese tudi na idejo o bodočnosti. Ideja o skupni latinskoameriški državi je že iz preteklega stoletja, nasprotno od tega, kar se dogaja v Evropi, kjer je težnja po drobljenju velikih držav.

Ni tudi vprašanje jezika?

Brez dvoma, različne narode tam veže jezik. Ko sem objavil prvo pripoved, sem bil star 16 let. Tedaj sem želel dve stvari: pisati in potovati. Vedno sem to počel in nikjer se nisem počutil kot gost. Vedno sem potoval, ker sem to želel, le zadnjič je bilo drugače. V najgrši dobi sem delal na univerzi v Buenos Airesu. Kot levičarju (bil sem član socialistične stranke) se mi ni pisalo dobro, grozili so mi, zato sem odšel. Še nekaj je: ko gre človek v drugo deželo, mora živeti v njej in z njo. Vračam se k problemu zdravja: to mora narediti, da ohrani zdravje. Če mu to ne uspe, je izgubljen, lahko znori.

Poučeval sem v Ljubljani, v Beogradu. Sprašujejo me, kaj sem: počutim se vse to, ne razumem, zakaj bi moral zbirati, počutim se malo vsega, v resnici ne doživljam problema.

Koliko vam je ostalo istrskih korenin?

Nekaj je gotovo ostalo. Kot otrok sem živel v kraju, kjer so bili Istrani, Italijani, Slovani, Furlani, Tržačani. Ta miniaturni svet je pustil sled. Poslušal sem pravljice o Kraljeviču

Marku, to je bil moj prvi junak. Sedaj sem tukaj, kar pomeni, da sem vrnil; še vedno obiskujem hišo svojih staršev v Istri. V tem smislu je vez, a ne čutim potrebe, da bi izpričeval, kaj sem. Morda bi lahko rekel, da sem Argentinec, moral pa bi razložiti vse to, kar sem rekel. Biti Argentinec pomeni imeti drugačen izvor. Pravi Argentinec je Jorge Luis Borges, čeprav si ga Evropa lasti, a Evropa ne bi mogla roditi pisatelja brez vsakršnega predsodka.

Izziv prevajanja

Ustavili bi se še trenutek pri prevajanju. Kot pisatelja vas prisili, da se merite z drugim ustvarjalcem, z drugačno osebnostjo. Kako izbirate?

Ne prevajam tistih, s katerim nimam nič skupnega. Prevedel sem tudi poezije, ki jih ne bi nikoli napisal, a priznam, da so mi všeč. Prevajam samo poezije, ker mi je to lažje, poezija si lahko več dovoli, bolj neposredna je. Danes tudi nima več smisla »prevajati« oblike, ker ljudje že imajo to informacijo. Prevajalec mora izbrati - ali prevede tudi obliko, ki ni nobena informacija, ali vsebino, ne da bi jo posiljeval. Zame je važna vsebina.

Prevajanje odpravlja pregrade med ljudmi, to je prispevek za spoznavanje. Kolikšno je zadovoljstvo, ki vam ga nudi?

Če se rešimo represivnih elementov naše kulture, nam ostane odprt prostor. Prevajanje je kot nevtralna cona. Govoril sem prej o mejah med prozo in poezijo. Nevtralne cone pripadajo delno enemu, delno drugemu elementu. Zame je nevtralna cona element zase, center, tudi center življenja.

Vsak pesnik želi nekaj povedati; veliko pa pove, ne da bi vedel, veliko prostora pušča bralcu. Prevajalec lahko zasluti nedorečeno. Prevajalstvo je hvaležno opravilo, to je iskanje, izziv. Tu je vprašanje starosti besed, izbire posameznih besed s sorodnim smislom. Omenil sem Borgega. On uporablja pridevnike, ki imajo določeno starost, bralec točno ve, kaj pomenijo. Pri prevajanju se to lahko izgubi, ker tudi prevajalec izbira besede. Tu je še problem muzikalnosti, zato je morda bolje, da je prevajalcu domače pisanje pesmi, ni pa nujno. Za pisatelja je največje zadoščenje, ko nekaj napiše in mu kdo reče, prav tako sem mislil. Veliko sem odkril o sebi, o tem, kar se v meni skriva, v drugih pesnikih, ko sem jih uspel prevesti. Moj odnos z besedo ni vedno enak, prevajanje je zato včasih način, da poravnám račune.

Razgovor zapisala
NADJA KRIŠČAK

Ob tretji premieri novogoriškega gledališča

Svet teme in svet luči

ljiva režija, preprosta in razberljiva scenska postavitve, odpiranje in zapiranje problemov so glavni elementi, s katerimi je postal Jovanović priljubljen pri vseh vrstah publike. Pri strokovnjakih pa tudi pri tistem občinstvu, ki hodi (in ljubi) gledališče zaradi gledališča samega. Skupaj s sodelavci - dramaturginjo Martino Bremčevno, scenografom Marjanom

Krivosom, kostumografino Bjanko Adžić Urulov, pisecem avtorske scenske glasbe Davorjem Roccom, oblikovalcem aplikacij Sašom Jovanovićem, oblikovalcem razsvetljave Samom Oblakarjem in lektorjem Srečkom Fišerjem - je Shepardovo besedilo v živahnem pogovornem jeziku prevajalke Alje Predan doži-

velo na slovenskem odru eno tistih uprizoritev, ki delajo gledališče privlačno.

Igralci so možnost svoje uveljavitve dobro izrabili. Stari, bolni in nepokretni Dodge, ki mu je igralsko podoba dal Stane Leban, je sitnega starca upodobil z vso igralsko silovitostjo. Zlasti je dober, ko ugotovi, da je premagan, ko začne zgodba o krivdi in lastnem grehu bruhati iz njega. Ivo Barišić (Bradley) in Bine Matoh (Tilden) sta ustvarila dve enakovredno močni vlogi obeh bratov - čudakov. S tem, da je Matoh sijajno odigral mentalno prizadetega Dodgevega sina (in očeta pokopane- ga otroka), je pokazal še eno od izvrstnih igralskih razsežnosti, ki so v tem igralcu, Barišić pa je vlogo pokvešenega Bradleya izostril v nasilnost, pred popadki te ni varen nihče, niti njegov oče ne. Halie, mati, je odbijajoča žensčina, za katero ne veš, kaj je bilo na njej privlačnega, da je postala mati dveh sinov in še nesrečnega pokopane- ga otroka. Dragica Kokot ji je dodala nevrotično, na čudaštvo meječo podobo. Posebej sta svoji vlogi dopadljivo izpeljala oba mlada. Vince, ki ga je morda celo z nekoliko preveč nasilnosti oblikoval Radoš Bolčina in Shelly Alenke Vidrihove, ki je padla v to hišo in kot s čarobno palico na mah spreobrnila tok dogajanja. Dober je tudi pastor (Rasko Krošl), ki ne more verjeti, da se je kaj takega sploh zgodilo, »sicer pa to tako ali tako ne spada v njegovo faro.«

Če naj na koncu potegnemo črto pod zadnjo predstavo v Primorskem dramskem gledališču, zapišimo, da gre pri njej za delo, ki v tekoči sezoni pomeni enega od pomembnih dosežkov. Odločitev, da je bilo Shepardovo delo sprejeto v repertoar, je s tem dobila še svojo popolno satisfakcijo.

Na slikah (foto Pavšič-Zavadlav): levo Bine Matoh in desno Stane Leban

VOJKO CUDER
(Primorske novice)

Danes spet tekme v evropskih nogometnih pokalih

Sampdoria v Bruslju

RIM — Po zimskem odmoru se tekme v evropskih nogometnih pokalih vračajo na sceno. V pokalu prvakov bo po novi formuli danes na sporedu 3. kolo polfinalnega dela, v ostalih dveh pokalih (pokalnih zmagovalcev in UEFA) pa bosta na vrsti prvi četrtfinalni tekmi.

POKAL PRVAKOV

SKUPINA A: Sampdoria bo v Bruslju igrala proti Anderlechtu. Belgijska ekipa ima po dveh kolih le eno točko (0:0 doma s Panathinaikosom) in mora torej danes nujno zmagati, a Italijani bi se zadovoljili s točko. Anderlecht, ki je v zadnjih letih osvojil vse evropske trofeje, razen pokala prvakov, je letos precej oslavljen zlasti v obrambi, čeprav v domačem prvenstvu vodi s 36 točkami v 24 tekmah. Šibka točka je libero De Wolf (34 let). Zaradi diskvalifikacije oz. zlomljenega ramena bosta manjkala znani napadalec Bosman in domiselni De Wilde. Trener Sampdorie Boškov pa nima težav s postavo in je lahko pred tekmo optimist, čeprav, tako pravi, se boji dimenzij bruseljskega igrišča, ki je ožje, a daljše od genovskega stadiona Marassi.

V drugi tekmi kola bo grški Panthinai-kos gostil beograjsko Crveno zvezdo, ki pa bo nastopila brez diskvalificiranih Najdovskega in Savičeveča.

LESTVICA PO 2. KOLIH: Samdoria 3, Crvena zvezda in Panathinaikos 2, Anderlecht 1.

SKUPINA B: Para 3. kola sta Benfica - Sparta Praga in Dinamo kijev - Barcelo-na.

LESTVICA PO 2. KOLIH: Barcelona 2, Sparta Praga in Dinamo Kijev 2, Benfica 1.

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV

Zimski odmor je Romi v domačem prvenstvu prinesel sama razočaranja. Vprašanje je, ali si bo opomogla pred današnjo tekmo s francoskim Monacom, ki predvaja cosnki slog igre. Pokalno tekmovanje je zdaj za Bianchijevo ekipo edini pravi motiv, kajti v prvenstvu je že

odrezana celo iz seznama kandidatov za uvrstitev v pokal UEFA. Za Francoze igra tudi liberijski napadalec Weah, ki je v francoskem prvenstvu že dosegel 17 golov. Za Monaco igra tudi bivši član Juventusa Rui Barros.

DANAŠNJI SPORED

- Roma (It.) - Monaco (Fr.)
- Werder (Nem.) - Galatasaray (Tur.)
- A. Madrid (Šp.) - Bruges (Bel.)
- Feyenoord (Niz.) - Tottenham (Ang.)

POKAL UEFA

Vse kaže, da se bo moral Torino na današnjem gostovanju v Kopenhagnu spopasti tudi s močnim vetrom, ki je bajne nevarnejši od nasprotnikov. Domači BK 1903 razpolaga z atletsko odlično pripravljenimi igralci, ki pa s tehničnega vidika niso najboljši. Torino bo zaigral v popolni postavi.

Veliko težja tekma pa čaka Genoo, čeprav bo igrala doma. Pomerila se bo

namreč s slovitim angleškim Liverpoolom. Genoa ni v najboljši formi, a igralci obljublajo, da bodo danes pokazali, česa so zmožni. Napadalec Skuhravy v nedeljo proti Juventusu ni igral, da bi bil danes bolj spočit, a manjkal bo poškodovani Caricola. Trener Liverpoola Sounes je italijanskim novinarjem izjavil, da se poteguje za točko, angleškim pa, da je Genoa slab in ga je treba premagati...

DANAŠNJI SPORED

- BK 193 (Dan.) - Torino (It.)
- Sigma (CSFR) - Real M. (Šp.)
- Genoa (It.) - Liverpool (Ang.)
- Gand (Bel.) - Ajax (Niz.)

Tako po TV

Anderlecht - Sampdoria (neposredni prenos ob 20.10 po Italia 1); Roma - Monaco (neposredni prenos ob 18.55 po Raidue); BK 1903 - Torino (neposredni prenos ob 17.55 po Italia 1).

Umrla Lella Lombardi

MILAN — Za posledicami neozdravljive bolezni je v 49. letu starosti v neki milanski bolnišnici umrla nekdanja voznica v formuli ena Lella Lombardi. V sezonah 1975 in 1976 je na krovu bolidov March in Brabham opravila 12 Velikih nagrad, kot edina med ženskami doslej pa je osvojila tudi pol točke za svetovno prvenstvo. Priborila si ga je na VN Španije leta 1975, potem ko so dirko prekinili zaradi nesreče, v kateri je izgubilo življenje pet gledalcev.

V prejšnjem desetletju je Lombardijeva z alfo tekmovala v prvenstvu hiš in štirikrat zapored osvojila naslov evropske prvakinja.

Pred njo je v formuli ena tekmovala še neapeljska grofica Maria Teresa De Filippis (leta 1958 z Maseratijem), letos

pa vozilo Brabhama upravlja Giovannija Amatijeva, ki se na nedeljski Vn Južne Afrike ni uvrstila med trideseterico na štartu.

Rekord Nallove

INDIANAPOLIS — Ameriška plaval-ka Anita Nall je postavila nov svetovni rekord na razdalji 200 m metuljček. Dosegla je čas 2'25"35.

Alen uspešno začel

ESTORIL — Marku Alen na toyoti celici je zmagal na uvodni etapi rallyja po Portugalskem. Na 2,3 km dolgi progi je bil za dve sekundi hitrejši od rojaka Kankkunena (lancia) in Italijana Biasiona (ford).

Mladinski nogomet: tokrat kar nekaj preloženih tekem

UNDER 18

IZIDI: Muggesana - PRIMORJE 0:0, S. Andrea - BREG 4:1, Domio - Opicina 2:1, Edile Adriatica - Chiarbola 2:1, Olimpia - Fincantieri 1:2, S. marco - Montebello 4:0.

LESTVICA: Domio 27, Pieris 26, Muggesana 24, Opicina 23, Staranzano in Fincantieri 21, Olimpia in BREG 20, Montebello 19, Edile Adriatica 18, Chiarbola 16, S. Adnrea 12, S. Marco 11, PRIMORJE 6.

ZAČETNIKI

PONZIANA - ZARJA ADRIAIMPEX 0:1 (0:0)
STRELEC: Kariš.
ZARJA ADRIAIMPEX: Damjan Gregori, Jan Gregori, Martini, Tence, Iozza, Lorenzi, Manzin (Sancin), Zornada, Kariš, Križmančič, (Ota), Čurman.

Zarjani so se morali pošteno potruditi, da so osvojili par točk proti skromni ekipi Ponziane, čeprav sodnik tokrat res našim ni bilnaklonjen, saj je razveljavil regularni gol Lorenzija. Moramo tudi pooudariti, da so naši igrali eno najslabših tekem v tej sezoni. Vseeno pa ej bilo to dovolj za tesno zmago proti prešibkemu ansprotniku.

"Rdeče-beli" so res imeli pobudo v svojih rokah skozi vso tekmo, toda napadalci niso bili učinkoviti in skromni domačini so lepo zaustavljali naše v svojem kazenskem prostoru in tako je bilo treba čakati po razveljavljenem голу Lorenzija šele nekaj minut pred končnim sodnikovim živžgom, da je Kariš s strelom iz razdalje le premagal sicer solidnega vratarja gostiteljev. Vsekakor pa mislimo, daib bil neodločen izid pravičnejši za to srečanje. (d.gr.)

OSTALI IZIDI: Portuale - PRIMORJE 1:1, S. Luigi - Muggesana 4:0, Fulgor - Don Bosco 0:2, Fortitudo - Costalunga 3:0, Triestina B - Montebello 2:0.

LESTVICA: Fortitudo 29, Triestina B 23, San Luigi 21, PRIMORJE in ZARJA ADRIAIMPEX 19, Portuale 15, Costalunga 14, Fulgor 11, Montebello in Ponziana 9, Muggesana 7, Don Bosco 2.

CICIBANI

SKUPINA A

IZIDI: Costalunga - Montebello 3:0, Portuale - Roianese 0:2, Don Bosco - PRIMORJE prelož., Altura - Triestina 2:6.

LESTVICA: Tristina 20, Roianese 17, PRIMORJE 13, Costalunga 12,

Altura in Portuale 11, Don Bosco 4, Montebello in CGS 2.

SKUPINA C

BOR FARCO - FORTITUDO 0:0
BOR FARCO: Jaš Gregori, Grgič, Berce, Longo, Primosi, Carli, Umari.

Čeprav so "plavi" stopili na zdesetkani, so bili povsem enakovredni miljski ekipi. In tako je bil tudi končni rezultat brez zadetkov, kar je v med najmlajšimi redka stvar, pravljen izid, ki je tudi zadovoljil obe ekipi.

Naši so se lepo upirali Fortitudu in so bili s prostimi strelci Berceta tudi dokaj nevarni, nakar so gostje le prišli v ospredje, predvsem na sredini igrišča ter skušali presenetiti tokrat odličnega vratarja Jaša Gregorija.

Tudi v nadaljevanju je bila igra obeh ekip dopadljiva in gostje so bili proti koncu spet nekajkrat nevarni, a Borov vratar je bil tokrat zares razpoložen in tako »rešil« izid.

Borovci so se tudi torkat srčno borili in si tudi zaslužijo visoko mesto na lestvici. (d. gr.)

OSTLAI IZIDI: San Vito - Fulgor 0:3, Muggesana - Opicina prelož., Fani Olimpia A - Esperia 1:4.

LESTVICA: Esperia 16, Fortitudo 13, Bor Farco 12, Fani Olimpia A 11, Fulčgor 10, Muggesana 8, San Vito in Opicina 2.

Krasove rokometasice neodločeno v nadaljevanju prvenstva C lige

V Rovigu usodna 7-metrovka

LIBERTAS ROVIGO - KRAS

13:13 (5:7)

KRAS: Calzi, Bizjak, Citter 2, Colja, Dolores Ferluga 6, Foschini, Marzetti, Milkovič, Ukmar, Sirk 1, Valentina Ferluga, Natural 4.

Pred tremi tedni so Krasove rokometasice s tekmo proti Gonarsu zaključile povratni del prvenstva v svoji skupini C lige. Z dvema samima zmagama so se uvrstile na predzadnje mesto in so bile zato izločene iz nadaljnje faze nastopanja. Pred kratkim pa je federacija sporočila, da se prvenstvo nadaljuje tudi za zadnjeuvrščene ekipe, ki bodo morale tako odigrati še skupno šest tekem z enako uvrščenimi ekipami iz ostalih skupin C lige.

V nedeljo so se krasovke tako v Rovigu pomerile s tamkajšnjim Libertasom in igrale neodločeno. Naše so tokrat zaigrale zares solidno in bi si brez dvoma zaslužile zmago. Pri tem moramo dodati, da so žal odpotovale v nepopolni postavi, saj je zaradi izključitve morala ostati doma Jagodiceva. V začetnih minutah so igrale zbrano in borbeno, tako da so prve prešle v vodstvo in prednost obdržale skoraj do zaključnega žvižga. Dobro se je odrezala še zlasti Tiziana Natural, ki se je po daljšem premoru končno vrnila v ekipo. Našim je tako prav z Naturalovo na čelu uspelo večkrat prestopiti nasprotnicam žogo ter doseči zadetke s hitrimi protinapadi. Torej vse do konca srečanja so krasovke vodile, najprej z dvema in nato z enim zadetkom prednosti. Prav zadnja sekunda pa je bila za našo sedmferko žal usodna. Sodnik je namreč Rovigu dodelil zadnjo 7-metrovko in strelka domače ekipe je žal preliščila vratariko Kalcijevo.

Ne glede na rezultat je treba tokrat Krasova dekleta pohvaliti, saj so zaigrale kot malokdaj doslej. V prihodnjem kolu se bodo naše pomerile z ekipo Coletti iz Trevisa in to zopet v gosteh v soboto, 7. marca, ob 18. uri. (Tanja)

V 1. kolu spomladanskega dela SNL

Gorica presenetila

Spomladanski del prvenstva v slovenski nogometni ligi se je začel z veliko senzacijo: Mariborčani in Goričani so v Ljudskem vrtu še drugič igrali 1:1 (jeseni je potem Gorica za zeleno mizo dobila s 3:0). Pričakovati je bilo, da bodo vodilni vijoličasti pošteno napolnili mrežo Goričanov, ki so letos po imenih bistveno šibkejši kot jeseni.

Mariborčani so z igro povsem razočarali, 2000 gledalcev je na koncu žvižgalo: domače je reševal vratar Dabanovič, toda tik pred odmorom je Šimundža le dosegel gol. Breznikar je izenačil sedem minut pred koncem, remi pa je bil tudi povsem pravičen izid. SCT Olimpija je bila na štartu prosta, njen zaostanek za vijoličastimi pa je zdaj realno le že dve točki, pri čemer bo njun medsebojni derbi 6. maja v Ljubljani.

Derbi kola pa je bil v Šiški, kjer je gostoval Koper. Eurospekter z okrepitvami in z Dinkom Vrabcem na čelu je napovedoval preporod v spomladanskem delu, toda na štartu je razočaral. Trener Šoškič je bil pošteno razočaran nad neorganizirano igro, na drugi strani pa je Vukušičevo moštvo igralo bolj poletno in bilo nevarnejše. Tekmo je odločil Koprčan Galič, ki je bil tudi najboljši igralec na tekmi, k zadetku pa je precej prispeval domači vratar Tahirovič. Izkazal se je tudi koprski vratar Volk. Moštvo Belvedura Izole pod taktirko starega-novega trenerja Marjona še nima prave igre, toda v igri z Domžalami to ni bilo pomembno, saj je bila razlika v kakovosti več kot očitna. »Rutinsko« zmago so z golom potrdili Željko, Čendak in Bičakčić. Izolani so zdaj sami na drugem mestu, po porazu Živil Naklega v Trbovljah pa so najresnejši tekmeči za tretje mesto, ki bo bržkone še vodilo v Evropo, saj je pričakovati, da bo eden izmed prve trojice tudi pokalni prvak.

Sicer pa je prejšnji teden delegacija Nogometne zveze Slovenije v zasedbi

Zavrļ, dr. Ilesič, Frantar in Šostarič obiskala sedeža FIFA in UEFA v Švici ter dobila zagotovila, da bodo slovenski klubi že jeseni štartali za evropske pokale. Slovenija je za zdaj začasno priznana, formalno pa jo bo potrdil kongres FIFA 2. julija v Zürichu. Rok prijav za klube v evropskih pokalih je konec junija, toda NZS bo kljub temu lahko prijavila klube.

V boju za vrh je treba resno računati še na Muro, ki jo vodi slovenski selektor Prašnikar. Sobočani so bili tokrat s petimi goli proti Steklarju tudi najučinkovitejši, še zlasti pa se je izkazal Kukič s tremi goli.

V boju za obstanek so se nekatera moštva močno okrepila, konkurenca pa bo izredno huda. Moštva Jadrana Lame je v Dekanih s Svobodo sicer igralo zelo solidno, toda nesrečno izgubilo, s tem pa je bržkone tudi konec upanja na obstanek. Tudi Ajdovci so v igri s celjskim Publikumom več napadali, na koncu pa izgubili sila dragoceno točko. Na srečo pa njihov položaj še ni tako kritičen. Izpade pet moštev, zadnji trije so bolj ali manj zanesljivi med Nafto, Rudarjem (T), Primorjem in Potrošnikom pa je treba iskati še dva, ki bosta v prihodnji sezoni igrala v enotni II. slovenski ligi.

IZIDI 22. KOLA: Belvedur Izola - Domžale Lek 3:0 (1:0), Primorje - Publikum 0:0, Jadran Lama - LM Svoboda 0:1 (0:0), Mura - Steklar 5:1 (1:1), Medvode Loka - Elektroelement Zagorje 1:0 (1:0), Oria Rudar - Živila Naklo 2:0 (1:0), Nafta - Potrošnik 1:1 (0:0), Slovan Mavrica - Rudar (V) 2:2 (2:1), Maribor Branika - SAOP Gorica 1:1 (1:0), Eurospekter Ljubljana - Koper 0:1 (0:0), SCT Olimpija prosta.

VRSTNI RED: Maribor Branik 33, Belvedur 30, Olimpija in Naklo 29, Koper 27, Gorica 26, Mura in Publikum 25, Slovan, Ljubljana in Steklar 22, Zagorje in Svoboda 21, Rudar (V) 19, Potrošnik 17, Primorje 15, Rudar in Nafta 13, Medvode 12, Domžale 10.

V A in B skupini odbojbarskega prvenstva »deklic« na Tržaškem

Ekipi Bora Friulexport večata prednost

jo in nasprotnika povsem dotolkle, čeprav je drugouvrščeni Cus prišel na stadion 1. maj z neprikritimi upanji, da pripravi presenečenje. Zelo dobro so borovke servirale in napadale, malo so grešile, zbranost pa ni nikoli upadla, tako da jih je treba tokrat za prikazano igro resnično pohvaliti.

KOIMPEX - SANT'ANDREA 3:1 (7:15, 15:10, 15:2, 15:7)

KOIMPEX: Corsucci, Dapretto, Meriani, Milič, Novakovič, Stigliani, Stopar, Tensi, Živec.

V nedeljo zjutraj so se deklice Koimpexa pomerile z najslabšo ekipo te skupine. Resnici na ljubo moramo povedati, da v tem srečanju naša dekleta niso zaigrala najbolje. To velja zlasti za prva dva seta. V prvem so gostje izkoristile nepovezano igro domačink in set tudi povsem nepričakovano osvojile, v drugem pa so vodile vse do 10:4. Tedaj so se naše igralko končno le zbrale, zaigrale nekoliko bolj urejeno in tekma je odtlej potekala v znaku premoči Koimpexa.

KONTOVEL - SGT 1:3 (15:17, 15:8, 12:15, 6:15)

KONTOVEL: Milič, Blažina, Doglia, Hrovatin, Bogatec, Comino, Križman, Rebula.

Kontovelke so izgubile proti ekipi, ki so jo v prvem delu sezone premagale po petih nizih igre. Tudi povratna tekma je bila izenačena, vendar so bile tokrat gostje prisrebnejše in bolje razpoložene. Zanimivo je, da so Kontovelke v vseh setih vodile s precejšnjo prednostjo, v prvem celo z 11:0.

LESTVICA: BOR FRIULEXPORT B 14, KOIMPEX in Cus 10, KONTOVEL in Sgt 4, Sant'Andrea 0.

DEČKI

Do konca prvenstva manjka le še eno kolo, prvo mesto pa si še naprej delita ekipi Nuova Pallavolo Trieste in Sloga, vendar ima mestna šesterka zaenkrat boljši količnik v nizih.

IZIDI 13. KOLA: Sant'Andrea - Nuova Pallavolo Ts 0:3, Cus - Rozzol 3:0, Bor Furlani - Pallavolo Ts bo danes ob 18.15 na »1. maju« .

LESTVICA: Nuova Pallavolo TS in SLOGA 20, Pallavolo TS in S. Andrea 12, BOR FURLANI 6, Cus 2, Rozzol 1.

NARAŠČAJNIKI

ROZZOL - BOR FURLANI 0:2 (0:15, 0:15)

BOR FURLANI: Furlanič, Šušteršič, Pieri, Furlani, Čuk, Talotti, Pertot, Mauri, Nadlišek, Kozman.

Tudi po 2. kolu so borovci še nepremagani. Tokrat so brez izgubljene točke premagali šesterko Rozzola, ki je menda najšibkejši član prvenstva. Prvi set se je začel in končal s Talottijem na servisu, a v drugem so nasprotniki imeli začetni servisi, štirikrat pa so

prišli do menjave servisa. Čeprav borovci od te tekme niso imeli nobene koristi, je pozitivno dejstvo, da so zaigrali praktično brez napak, posebno še, da niso zgrešili niti enega servisa.

PREOSTALI SPORED: Sloga - Volley Club jutri v Repnu ob 19. uri, Nuova Pallavolo TS - Pallavolo TS bo 5.3.

LESTVICA: BOR FURLANI 4, Pallavolo Trieste in Volley Club 2, SLOGA, Rozzol in Nuova Pallavolo TS 0. (Bor Furlani in Rozzol imata tekmo več)

NARAŠČAJNICE

SKUPINA A

Slogašice so po dveh kolih še nepremagane in kaže, da so skupaj z ekipo OMA že med resnejšimi kandidati za najvišja mesta.

SLOGA - VIRTUS 2:0 (15:11, 16:14)
SLOGA: Criti, Franco, Grgič, Mojca in Tjaša Kalc, Kocjančič, Kuferšin, Limoncin, Natalicchio, Race, Starec, Švagelj.

V svoji drugi tekmi so Slogine naraščajnice dosegle tudi drugo prvenstveno zmago. Tokrat naše najmlajše sicer niso zaigrale tako kot znajo, zgrešile so nekaj nepotrebnih napak in so o zmagovalcu tako odločali v glavnem servisu, v tem elementu pa je bila Sloga vsekakor boljša. (INKA)

OSTALI IZIDI 2. KOLA: Oma - Altura Omse 2:0, Sant'Andrea in Lucchini nista igrala.

LESTVICA: Sloga in Oma 4, S. Andrea 2, Lucchini, Virtus in Altura 0.

SKUPINA B

Sokolovke nizajo uspehe, tokrat pa je bila njihova žrtev ekipa Sgt. Obratno so borovke še brez zmage, a pomerile so se z dvema od doslej še nepremagnih ekip.

IZIDI 2. KOLA: Sokol - Sgt 2:0, Ricreatori - Bor Friulexport 2:0, Cus - Melara 2:0.

LESTVICA: Ricreatori, SOKOL in Cus 4, Melara, BOR FRIULEXPORT in Sgt 0.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

SKUPINA A

BREG UNION BETON - PREVENIRE 3:0 (15:12, 15:6, 15:8)

BREG UNION BETON: Gobbo, Laurica, A. in S. Mauri, Metlika, Ota, F. M. in S. Sancin, Pettirosso.

Proti drugi ekipi Prevenireja so Bregove mladinke brez težav prišle do svoje prve prvenstvene zmage, ki jim bo nemara vlila nekaj več samozvesti pred prihodnjimi nastopi.

OSTALI IZID: Oma - Altura 0:3.

LESTVICA: Altura Omse, Sgt, BREG UNION BETON, Prevenire 2, Club Altura in Oma 0. (Club Altura ima dve tekmi manj, Altura in Sgt imata tekmo manj)

Tudi nedeljska dirka za 16. Trofejo ZSSDI je povsem uspela Zmagal je zares najboljši

Tudi 16. mednarodna amaterska kolesarska dirka za trofejo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji je povsem uspela. Lonjerski športni delavci so se tudi letos izkazali, saj so brezhibno priredili to manifestacijo, ki je že več let uvodna dirka v novi sezoni ne samo v naši deželi, temveč ena prvih v Italiji sploh.

In tudi letos se je na Adriini dirki proslavil kakovosten kolesar, Fabio Casartelli, o katerem bpo nedvomno še veliko govora. Casartelli je namreč že zmagal na dirkah Montecarlo - Alasio in Diana Marina. V tako kakovostni konkurenci, kot je bila v nedeljo v Lonjerju, je lahko zmagal samo odlični kolesar kot Casartelli.

Na slikah M. Magajne, zgoraj: zmagovalec na nedeljski dirki Fabio Casartelli, zgoraj desno: predsednik ZSSDI Jurij Kufersin med kratkim pozdravom ob nagrajevanju, ob njem glavni organizator Adriine dirke Radi Pečar in član organizacijskega odbora Ljubo Čok; spodaj: udeleženci v Lonjerju pred startom.

Na smučarskem tekmovanju v Sappadi Naši zadovoljili

Konec tedna so se naši smučarji pionirji udeležili tridnevnega deželnega finala. Uvrstitve naših smučarjev so bile kar solidne, saj so na tej tekmi nastopili vsi najboljši deželni smučarji.

V petek je bil na sporedu superveleslalom v Arnoldsteinu, kjer so imeli smučarji odlično pripravljeno progo. Med deklicami je bila Fjona Mezgec (MZSTE Mladina) štirinajsta, medtem ko sta bila člana Brega Danijel Tence in Dimitrij Prašelj 25., oz. 26. Med naraščajnicami je Jasmina Štrekelj (MZSTE Brdina) zasedla 14. mesto, Kristina Lavrica (Breg) pa je bila 15. Med naraščajniki je Gabrijel Talotti (MZSTE Brdina) zasedel 20. mesto, 22. je bil Fabio Germani (MZSTE Brdina), medtem ko je bil predstavnik Brega Goran Čuk 27.

V soboto je bil na Nevejskem sedlu veleslalom. Med deklicami je Fjona Mezgec (MZSTE Mladina) zasedla 18. mesto. Med dečki je pristal na 30. mestu Danijel Tence, 31. pa je bil Andrej Tull (oba člana Brega).

Med naraščajniki se je Jasmina Štrekelj (MZSTE Brdina) uvrstila na 18. mesto, takoj za njo pa je bila Kristina Lovrica (Breg). Med naraščajniki je bil Fabio Germani (MZSTE Brdina) 17., Gabrijel Talotti (MZSTE Brdina) 20.

V nedeljo pa je bil v Trbižu v Trbižu. Med dečki je bil Dimitrij Prašelj 21., medtem ko je bil Andrej Tull (oba Breg) 23. Med naraščajnicami je bila Kristina Lovrica 16., medtem ko je bil med naraščajniki Goran Čuk (Breg) 15.

V nedeljo bo na sporedu v Sappadi tržaško prvenstvo, ki se ga bo udeležilo gotovo več kot 600 smučarjev. Naša društva se bodo tega prvenstva prav gotovo masovno udeležila, saj je lani na tem tekmovanju nastopilo skoraj 200 naših smučarjev. Adut slovenskega smučanja je seveda Francesca Rapotec, ki je velika favoritinja za naslov tržaške prvakinje. (E. M.)

Slovenije, v organizaciji Ljubljanske banke — Koroške banke iz Slovenj Gradca. Tekmovanje se je udeležilo izredno veliko število smučarjev v predstavnosti vseh bank iz Slovenije, pa tudi iz zamejstva. Med temi velja omeniti Zvezo bank iz Celovca in Kmečko banko iz Gorice, ki se je v skupni uvrstitvi dobro odrezala in dosegla 12. mesto.

Glede posameznih tekmovalcev, ki so zastopali ta naš kreditni zavod na tekmovanju, velja omeniti odlično 3. mesto (10. v absolutni konkurenci) Ljivija Rožiča v kategoriji B in 6. mesto Iva Berdona v kategoriji C0. Danjel Braini pa ninzaključil tekme.

V drugem delu srečanja, ob kozarcu vina in prigrizku, pa se je ustvarilo posebno prijateljsko razpoloženje, ki je tudi ob takih športnih srečanjih bistvenega pomena. (BIP)

ŠZ Dom trenutno brez predsednika

Na svoji zadnji redni seji, ki je bila pred nekaj dnevi, je odbor ŠZ Dom iz Gorice vzel na znanje odločitev predsednika Marka Čubeja, ki je pismeno obvestil odbor, da se nepreklicno odpoveduje predsedniški funkciji. V pismu Čubej navaja, da je do te odločitve prišel s težkim srcem, saj je v društvu prisoten že dobrih 25 let, od minikoškarja do načelnika košarkarske sekcije. Zadnja 4 leta pa mu je bila zaupana pomembna funkcija predsednika celotnega Združenja, ki ji je namenil večji del svojega prostega časa. Čubej nadalje navaja, da so ga do ostavke privedle nove in nepredvidene okoliščine, ki mu sedaj ne dopuščajo več, da bi tako kot doslej sledil delovanju tako pomembnega društva, kot je goriški Dom.

Vodstvo društva trenutno opravlja podpredsednik Livio Semolič, odbor pa je sklenil, da bo v najkrajšem času sklical izredni občni zbor, ki bo izvolil novega predsednika. (Vili Prinčič)

Zimska bankariada

Na avstrijski strani Pece, pri Pliberku, se je odvijala 1. zimska bankariada

Mladinska košarka: Jadran Farco s »stotico«, Kontovelci zanesljivo

DRŽAVNI MLADINCI

JADRAN FARCO - PETRARCA PD 118:100 (54:55)
JADRAN FARCO: Oberdan 12 (2:2), Gerli, Daneu 2 (2:3), Crisma 32 (2:5), Briščik, Pettiroso 25 (1:4), Ažman 22 (2:3), Sterni 2 (2:5), Sosič 21 (7:8), Kapun, Godnič 2, Berdon; trener: Drvarič.
PON: Ažman (38). TRI TOČKE: Ažman 2, Crisma 2, Oberdan 2.

Po zares atraktivni tekmi so Jadranovi mladinci v 2. kolu tolažilne skupine zaslužno premagali moštvo Petrarce Elledi iz Padove, ki ni skrivala želje, da osvoji novi točki. Tudi jadranovci pa so stopili na igrišče dokaj samozavestno in z veliko voljo do zmage. Tekma je bila tako od vsega začetka dokaj izenačena, gostiteljem pa si je vseeno uspelo priprati rahlo prednost 5-6 točk (v 10. min. 31:25, v 15. min. 44:38). Gostje so v zadnjih petih minutah polčasa reagirali in celo povedli s točko razlike.

V nadaljevanju se je na začetku ponovila enaka slika iz prvega dela, v zadnjih petih minutah srečanja pa so naši odločno prevzeli pobudo v svoje roke in tudi zaslužno slavili.

Nedvomno je bil glavni junak srečanja Matej Pettiroso, ki je dal kar 25 točk, se poštvalno boril v obrambi in je imel skupno kar 25 skokov! Bila je ta najboljša Matejeva predstava v Jadranovem dresu. Za ta pomemben uspeh pa je treba pohvaliti prav vso ekipo, ki v tem prvenstvu dosega kar presenetljive rezultate. (bl)

DEŽELNI MLADINCI

SANTOS - KONTOVEL 65:78 (29:43)
KONTOVEL: Ban 1 (1:2), Budin 6 (0:1), Rebula 22 (6:6), Gregori 7, Kralj 10, Milič 19 (9:16), Daneu 3 (1:1), Pavlica 5 (1:3), Vodopivec 5 (2:4).
TRI TOČKE: Kralj 2, Vodopivec 1, Gregori 1.

Medtem ko je v Zgoniku »divjala« skupina Agropop, so bili Kontovelci košarkarji zaposleni na nevarnem igrišču drugouvršene postave Santosa. Bali smo se, da bodo naši vse preveč pustno razpoloženi in da jim bo Santos prekrizal račune.

Naši so slabo začeli in že zaostajali za 10 točk (18:8), tako da je bila začetna bojazan upravičena. Nato pa so plavi uredili svoje vrste in z neobičajno umirjenostjo, kar je prava redkost za slovenske peterke, učinkovito napadali nasprotnikovo cono. Z dolgimi napadi so si Mednovi varovanci ustvarjali idealne položaje za na koš ter z uspešnimi meti v poslednjih sekundah napada spravljali domačine dobesedno na kolena. Z delnim izidom 35:11 so si naši nabrali znatno prednost, ki so jo nato ohranili vse do zvočnega sirene.

Resnici na ljubo so nas gostitelji nekoliko razočarali, saj smo od drugouvršene postave pričakovali nekaj več. Sicer ne moremo mimo dejstva, da so z druge strani Kontovelci po dolgem času spet dobro igrali ter dokazali, da so zmogni kljubovati komurkoli. (A. Pavlica)

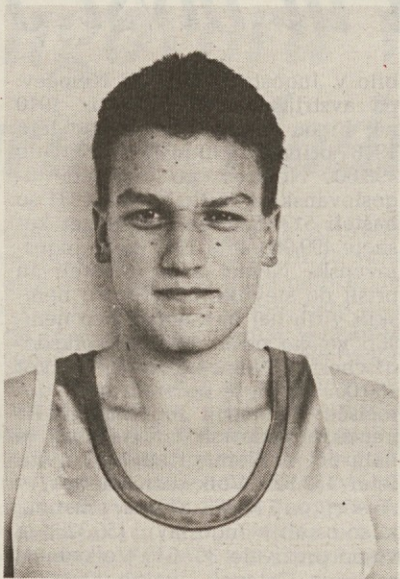
STEFANEL - BOR RADENSKA A 91:70 (43:45)
BOR RADENSKA A: Simonič 17 (3:4), Doles 8 (2:4), Debeljuh 30 (7:9), Bajc 1 (1:3), Barini 4 (2:2), Starec 9 (2:2), Rudež, Umer 1 (1:3); trener Sancin.
PM: 18:27. SON: 21. TRI TOČKE: Debeljuh 5, Simonič 2, Starec 1.

Naši so presenetljivo vodili v prvem polčasu, saj so igrali sproščeno in enakovredno proti solidni postavi Stefanela. V uvodnih minutah drugega polčasa pa so borovci celo vodili s sedmimi točkami prednosti (47:54), toda v peti minuti so domačini z dobro agresivno obrambo na polovici igrišča prestrelgi veliko število žog in izid najprej izenačili (54:54), nato pa so povedli (v 8. minuti 58:54). Minuta odmora borovcev ni ustavila zagona domačinov, ki so prednost še povečali na dvanajst točk v 15. minuti (80:68) in prav v končnici dosegli najvišjo prednost. (U.A.)

BOR RADENSKA B - LIBERTAS 85:109 (35:61)
BOR: Galloppin 1(1:3), Pozar, Uršič 4, I. Bajc 5 (1:2), Oberdan 6, Tomšič 43 (8:10), Porporatti 9 (1:2), Samec 17, Križmančič; trener Martini.
PON: Križmančič (16), Samec (34). SON: 30. TRI TOČKE: Tomšič 7, Samec 1. Proti eni izmed boljših ekip mladinskega prvenstva so Borovi kadeti igrali s še pomlajeno postavo (kar trije igralci letnika 1977) in tudi visoko izgubili. Srečanje se je odločilo že v prvem polčasu, ko so plavi igrali boječe, gostje pa so predvajali učinkovito igro, ki je slonela na agresivni obrambi in taktično kombiniranih napadih. Zaostanek 26 točk so borovci znižali šele v drugem delu, ko so se približali na -16, v zadnjem delu pa so ponovno popustili in Libertas je visoko slavil.

Odsotnost poškodovanih (Grbec in Giacomini) ter nerensni, ki se niso predstavili zaradi pusta (Possega, Brus in E. Bajc) so seveda otežkočile delo trenerja Martinija, ki pa je zadovoljen z doprinosom najmlajših, medtem ko je v velikem slogu zaigral Viktor Tomšič (9 odbitih žog, 7:14 pri metu za 2 točki, 7:13 pri metu za tri točke in 8:10 pri PM za skupnih 43 točk). (V.J.)

LESTVICA PO 17. KOLU: Don Bosco 34, Libertas in Dino Conti 26, Santos 24, KONTOVEL 20, Ricreatori 18, Sgt Cgs Bull 16, Stefanel 14, BOR RA-

Matej Pettiroso (Jadran Farco) je proti Petrarci igral odlično.

DENSKA B 12, Ferroviario 6, Inter 1904, BOR RADENSKA A 0.

DRŽAVNI KADETI

ITALMONFALCONE - BOR RADENSKA 98:84 (43:44)
BOR RADENSKA: Galloppin 10 (2:5), Pozar, Grbec, I. Bajc 14 (0:3), Oberdan 2, Tomšič 27 (6:10), Uršič 2, Porporatti 5 (1:2), Samec 18 (2:3), Križmančič 6 (0:3); trener Martini.
PM: 11:26. SON: 17. TRI TOČKE: Tomšič 3.

Kljub številnim odsotnostim so borovci dobro kljubovali solidni peterki iz Tržiča. S tremi naraščajniki v postavi in z Grbcem, ki ni stopil na igrišče zaradi hrbtnih bolečin, je moral trener Martini vztrajati z eno in isto peterko, ki je odlično zdržala celih 30 minut. V prvem delu so naši s koši Tomšiča in Bajca celo povedli za 11 točk, nakar je Italmonfalcone nadoknadil zaostanek. Izenačenost je trajala tudi večji del drugega polčasa, z delnim izidom 10:0 pa je domača povedla. V poslednjih minutah so borovci povsem popustili, kar je domača postava seveda izkoristila in znatno povečala razliko. (V.J.)

OSTALI IZIDI: Rex - Ferroviario 92:45, Ricreatori - Legnonord 75:92, Thesis PN - Stefanel 73:66, S. Daniele - Sgt 76:67, Don Bosco - Crup PN 98:85, KONTOVEL - Bernardi Gorica jutri.

LESTVICA: Don Bosco in Stefanel 32, KONTOVEL 26, Rex 24, Bernardi 22, Italmonfalcone, Ricreatori in Legnonord 18, Thesis 16, BOR RADENSKA 14, Crup PN 12, San Daniele 10, SGT 6, Ferroviario 2.

NARAŠČAJNIKI

STELLA AZZURRA - BOR INDULES 52:96 (20:47)
BOR INDULES: Verri 2 (0:1), Kovač 6 (2:2), Jogan 13 (0:1), Sancin 15 (7:15), Uršič 17 (3:3), Oberdan 23 (1:3), Pozar 17 (4:6), Gregorič 3 (1:3); trener Ceper.
PM: 18:34. SON:13. TRI TOČKE: Jogan 1, Pozar 1.

Borovci so po pričakovanju zlahka odprvili s Strello Azzurro. Trener Ceper je tokrat imel na razpolago manj igralcev, saj je kak posameznik preveč »pustoval« in mu je očinto zmanjkalo moči, da bi se predstavil na tekmo ob jutranjih urah.

Vsi prisotni so imeli tako možnost daljšega igranja in tudi vsi so se vpišali med strelce. Tekma se je končala že v drugi četrtini, ko so borovci zadali domači postavi delni izid 26:0, največ točk je dosegel Tom Oberdan, dobro pa je svojo nalogo opravil tudi Verner Sancin. (M. Jogan)

DON BOSCO - SOKOL FRANKO 97:77 (46:36)
SOKOL FRANKO: Pro 15 (1:1), Gobbo 4, Cah 11 (1:2), Klabjan 8, Pintarelli 4 (2:4), Koren 11 (1:4), Franko 5 (1:4), Širca 3 (1:4), Malalan 8 (2:2), Taučer 8; trener: Vremec.

Sokolovci so z igro zadovoljili, saj so bili v prvih dveh četrtinah skoraj enakovredni gostiteljem. Če namreč ne bi napravili nekaj naivnih napak, bi lahko celo povedli.

V tretji četrtini pa so gostitelji zaigrali s svojo najmočnejšo postavo in naši predstavniki so se le s težavo upirali pred močnimi nasprotniki. Kljub porazu pa je treba vse sokolovce pohvaliti za poštvalno igro. (A.V.)

OSTALI IZIDI: Stefanel B - Stefanel A 73:118, Libertas - Santos 91:57, Ricreatori - Inter 1904 preložena, Stefanel C - Latte Carso 88:53, SGT - KONTOVEL preložena.

LESTVICA: Stefanel A 34, Don Bosco 32, Inter 1904, KONTOVEL in Stefanel B 24, Libertas 20, BOR 18, Sgt 16, SOKOL FRANKO 14, Stefanel C 12, Santos 10, St. Azzurra 4, Latte Carso 2, Ricreatori 0.

MINIBASKET TURNIR G. OBERSNEL

BOR - FERROVIARIO 22:27
BOR: Corbatti, Valassi 6, Lombardo 2, Sulčić 6, Križmančič 6, Jevnikar, Kemperle, Petkovšek, Floridan, Pison, Mirceta, Pitacco 2.

Borovi minikoškarji nadaljujejo z dobrimi nastopi na turnirju Obersnel. Po prvi katastrofalni četrtini so nadoknadili zamujeno in celo povedli ob polčasu. V nadaljevanju pa so malo po-

pustili in častno izgubili s samo 5 točkmi razlike.

Pohvaliti gre predvsem Sulčića, ki je dobesedno onespobil najboljšega nasprotnikovega strelca.

Promocijska liga na Goriškem

Dom pokazal napredek V tem kolu hud izgred

Domovci so v 13. kolu košarkarskega promocijskega prvenstva ponovno ostali prazni rok.

Sobotni poraz je mogoče bolj prekoč, saj je bil Dom v prvem polčasu res videti kot preroben in bi si par točk prav gotovo zaslužil. Po drugi strani pa je ta končni rezultat mogoče manj boleč v primerjavi s prejšnjimi, ker ni bil izraz absolutne 40-minutne premoci nasprotnikov, ampak posledica pomanjkanja moči in nekaterih tehničnih napak. Belo-rdeči so stopili na igrišče z namenom, da prikažejo lepo igro in to jim je v prvem polčasu tudi uspelo. Hitre podaje, natančni meti in nepredirna obramba, ki jih nismo že dolgo videli in ki so v prvih 20 minutah obrodili izkupiček 39 točk, so se v nadaljevanju, žal, razblinili.

Ritem prvega polčasa je bil prehit, da bi ga lahko obdržali skozi vso tekmo. Prišlo je tudi do neljubih besednih spopadov s sodnikom zaradi napačnosti in nervoze, vendar je splošna slika igre in obnašanja pozitivna. V nedeljskem članku smo omenili dober nastop Battella in Pecanča, toda je treba pohvaliti še nekatere druge posameznike, kot npr. Košuto (22 točk) in Jarca (17 točk).

Naj ob koncu še dodamo, da se je med tekmo Senatores - Petrolifera pripetil hud in skrajno nešporten dogodek. Štiridesetletni igralec Petrolifer Coco je s pestjo udaril sodnika in verjetno je s to gesto končal svojo kariero. (AF)

obvestila

ŠD PRIMOREC
obvešča, da bo v petek, 6. t.m. ob 20.30 v ljudskem domu v Trebčah 26. občni zbor z naslednjim dnevnim redom: volitve in razrešitve.

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK
ob zamejskem prvenstvu 15. t.m. organizira avtobusni izlet v Sappado. Vpisovanje v telovadnici v Dolini jutri, 5. in v petek, 6. t.m. od 19.30 do 20.30.

SK BRDINA
vpišuje za tekmo tržaškega prvenstva (veleslalom), ki bo 8. t.m. v Sappadi. Obvezne so izkaznice FISL. Telefonirati na št. 212859 ali 299573.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Prednaročnina do 29. 12. 1992 200.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 12. 1992. Žiro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš:1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povšek 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl, Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

sreda, 4. marca 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Dolga desetletja so bili Albanci prisiljeni živeti pod steklenim zvonom

Tujca dočakajo ob prihodu v Albanijo

zanemarjenost, beda in prava lakota

TIRANA — Prvi stik z bedo in zanemarjenostjo države, ki je bila več kot 40 let prisiljena živeti pod steklenim zvonom, doživi naključni potnik na pristajalni stezi letališča Rinas, edinega albanskega civilnega letališča 25 kilometrov od Tirane. Steza je namreč tlakovana z ogromnimi osmerokotnimi kamnitimi ploščami, tako da je pristajanje težka preizkušnja za stabilnost in varnost petnajstsedeznega dvomotornikaembraer, nizozemske letalske družbe Ada Air, ki je pred mesecem dni vzpostavila letalsko progo Bari-Tirana.

Letališka zgradba ni nič boljša od pristajalne steze. To je velika zanemarjena hala, do katere pelje za balkansko puščobo neverjeten drevored palm. Letališče obkrožajo namreč od suše ožgani griči.

Tudi narava se je zarekla proti tej lačni državi, saj že dva meseca ne dežuje, tako da ne bo niti običajnega bornega pridelka. Drobnica je pomnila skoraj vso travo, da išče poslednje bilke ob cestnih jarkih. Da bi bila mera polna, so ljudje to zimo za kurjavo posekali stoletne orehe in oljke ob cesti, ki iz Tirane pelje v pristanišče Drač.

Človek skoraj nima občutka, da bodo čez slabih 20 dni v Albaniji politične volitve, saj ni ne plakatov in ne letakov. Vsa volilna

kampanja poteka skoraj na skrito, nihče ne daje izjav, vsi so do tujca politično zadržani in neradi povejo svojega mnenja.

Nihče pa ne skriva revščine in bede. Iz obupa ali pa zaradi političnih spekulacij so ljudje prejšnji petek nasledili raci, da je v Draču ladja, ki naj bi po nalogu argentinskega predsednika Menema odpeljala v Argentino nekaj albanskih delavcev.

»Mi verjamemo v take fatamorgane, ker smo tako revni, da nam ne preostane drugega kot upanje,« pripoveduje obupani upokojenec, ki je kot toliko drugih zaman poskusil napad na ladje zasidrane v Draču.

Skoraj vsi industrijski obrati so zaradi pomanjkanja surovin prekinili proizvodnjo. Delavci so na prisilnih dopustih, plače pa ne dostajajo več, saj se Albanija spoprijema s hiperinflacijo. Nič čudnega torej, da otroci in ne samo oni dobesečno oblegajo vsakega tujca v upanju, da bodo kaj iztržili. O tem vedo marsikaj povedati italijanski vojaki operacije Pelicano, ko s svojimi helikopterji prihajajo v hribovske vasi, da bi delili pomoč (na sliki AP).

Nečesa pa v Albaniji ne priznajo, to so bunkerji, s katerimi je Hoxha posejal vso deželo v pričakovanju invazije.

»Predsednik« na ognju

ASIAGO — Karabinjerji iz Asiaga (Vicenza) skušajo ugotoviti, kdo je v soboto zvečer na tradicionalnem kresu ob koncu zime namesto tradicionalne »starke zime« zažgal lutko, ki je imela poteze predsednika Cossiga. To pa še ni vse. Lutka je imela namesto metle in vreče v roki kramp.

Dogodku, ki bi moral po tradiciji označiti konec zime in začetek pomladi, je prisostvovalo več sto prebivalcev, karabinjerji pa skušajo zdaj tudi s pomočjo fotografij fotoamaterjev odkriti, če je pri vsem tem šlo za naključje, ali pa gre morda za poskus žalitve državnega poglavarja.

Pleskarji po potrebi

ANCONA — Naveličani čakanja na »pripravljenost« pokrajinske uprave si je 26 dijakov 1. razreda znanstvenega liceja v Anconi zavihalo rokave, vzelo v roke čopiče in barvo ter s pomočjo dveh mladih profesorov prepleskalo učilnico. Ravnatelj je ob tem dejal, da ne bi imel nič proti, če bi tudi drugi razredi sledili temu zgledu, saj je šola nujno potrebna temeljite obnove, od Pokrajine pa zaman prosijo sredstva že skoraj tri leta. Na šoli je 738 dijakov, ki naj bi torej po zgledu petnajstletnih »pleskarjev« prepleskali notranjost šole in storili tisto, kar zaman že dalj časa čakajo od javne uprave.

Prof. Dušan Nečak o Nemcih v Sloveniji in bivši Jugoslaviji

Avstrijski zunanji minister Mock je pred nedavnim - med uradnim obiskom v Sloveniji - opozoril na vprašanje nemške manjšine v Sloveniji. Mock je s tem ponovno obudil vprašanje, ki je bilo dolga leta popolnoma pozabljeno, a ne toliko zaradi številčne neizrazitosti nemškogovorečih ljudi (ob zadnjem popisu se je za nemškogovoreče državljane izreklo 545 ljudi, za t.i. Staroavstrijce pa 182) pač pa zaradi tega, ker je v Sloveniji to vprašanje bilo tabu tema. O tem smo se pogovarjali s profesorjem Dušanom Nečakom, t.j. zgodovinarjem, ki se tega vprašanja, v okviru svojih raziskav, dotika že dalj časa.

Najprej je treba problem opredeliti in s tem ločiti nemškogovoreče ljudi: Staroavstrijce od spodnještajerskih Nemcev, le-ta pa od Kočevarjev. Vse te skupine je treba ločiti tudi zaradi tega, ker so imele različno zgodovino...

Če je govor o Nemcih na Slovenskem, potem še sam termin Nemec povzroča pomisleke oz. nasili, da se sprašujemo, kdo so. Njihovo problematiko - tako terminološko kot vsebinsko - primerjam, ne pa enačim, z Južnimi Tirolci v Italiji. Tam se namreč postavlja podobno vprašanje: so to Nemci ali Avstrijci, ali Staroavstrijci v Italiji, so to nemškogovoreči italijanski državljani ali nemškogovoreči prebivalci Južne Tirolske? Za isto narodnostno skupino se torej da naštetih najmanj pet terminov. In ne samo to: tudi med nemškogovorečimi Južnimi Tirolci bi našli take, ki bi zase rekli, da so Nemci, Avstrijci ali nemškogovoreči Južni Tirolci...

Podobno je v Sloveniji. Na njenem ozemlju oz. na ozemlju slovenskega etničnega prostora, je živel nemškogovoreče prebivalstvo, ki je bilo avtohtono: naseljeno je bilo na spodnjem Štajerskem, v jezikovnih otokih na Kočevskem in na Gorenjskem. Do leta 1918 jih lahko označujemo za nemškogovoreče Avstrijce ali kratko Nemce. Danes pa je treba ločiti vsaj med dvema kategorijama nemškogovorečega prebivalstva v Sloveniji: med tistimi ljudmi nemškega jezika oz. nemške narodnosti, ki so v Slovenijo, iz najrazličnejših razlogov, prišli v poznem obdobju (npr. po drugi svetovni vojni) in med tistimi ljudmi, ki so bili na Slovenskem naseljeni že prej. Ko govorim o Nemcih na Slovenskem, mislim prav na to zadnjo kategorijo. Gre torej za tiste ljudi, ki bi jih lahko (podobno kot Italijane ali Madžare

v Sloveniji) imenovali narodna manjšina. Če pa se ti ljudje imenujejo oz. jih ponekod imenujejo Staroavstrijci, druge Nemci itd., je to posledica politične konotacije pri izbiri terminologije. Strokovna terminologija je glede tega jasna: pravi namreč, da gre za pripadnike nemškogovoreče narodne manjšine, torej za ostanke avtohtono naseljenih Nemcev na Slovenskem.

Pri opredeljevanju se torej držite termina Nemci...

Glejte: razlike med Nemci in ostalimi, ki govorijo nemški jezik, je pravzaprav nastala šele po letu 1945. Ko je Avstro-ogrska leta 1918 razpadla, se je tisti del, ki je ostal kot Avstrija, najprej imenoval Deutsch Österreich. Nemškogovoreči Avstrijci so se še dolgo potem počutili kot del nemškega naroda, ki pač živijo v drugi državi. Šele ko se je po drugi svetovni vojni začela oblikovati avstrijska nacionalna zavest oz. avstrijska nacija, je nastala distinkcija med Avstrijci (ne samo po državljanstvu, ampak tudi po narodnosti) in Nemci.

Na Slovenskem je bil ta proces še bolj zapleten. Pripadniki nemškogovoreče manjšine (1918-1941) so se mnogokrat »nacionalno« opredeljevali skladno s političnim trenutkom, vendar so se povečini čutili pripadniki nemškega naroda. Za nas, Slovence, pa največkrat velja, da je tisti, ki govori nemško, Nemec. Zato tudi sam uporabljam termin Nemec. Ta oznaka je namreč najbolj jasna, čeprav se dobro zavedam vseh terminoloških in vsebinskih odtentkov.

Manjšine so večkrat predmet spekulacij, saj radi manipulirajo z njihovim številom. Bivši koroški deželni glavar Haider je npr. lani postavil vprašanja, kam je izginilo 200.000 Nemcev, ki so pred vojno živeli na spodnjem Štajerskem. To število drži?

Številke o tem, koliko je bilo Nemcev med vojnama v Jugoslaviji in koliko jih je po letu 1945 odšlo, oz. je bilo izgnanih ali so izginili v taboriščih, so različne. Nekateri nemški in jugoslovanski viri govorijo takole: po Hessejevem (nemškem) atlasu iz leta 1943 je

bilo v Jugoslaviji 550.430 Nemcev: po avstrijskih statistikah iz 1910 naj bi na ozemljih, ki so po letu 1918 pripadle Jugoslaviji, živel 498.600 Nemcev: po uradnem jugoslovanskem štetju iz leta 1921 so našli 513.452 Nemcev, 10 let kasneje 499.969; leta 1941 so se jugoslovanski Nemci sami prešteli in prišli do števila 620.323. Po nemških virih naj bi z umikajočo nemško vojsko odšlo 150.000 Volksdeutscherjev (Nemcev), nekaj več kot 100.000 pa jih je po vojni našlo zatočišče v Avstriji in Nemčiji. Po nemških podatkih iz leta 1952 je namreč v Nemčiji živel (1952. leta) 132.929 Volksdeutscherjev, v Avstriji pa 119.383. Skupaj s tistimi, ki so ostali v Jugoslaviji (55.328), je vojno preživelo 307.640 Volksdeutscherjev. Ostanek - kakih 200.000 - naj bi bili ob življenje v Jugoslaviji ali pa so bili odvedeni v Sovjetsko zvezo, od koder se niso več vrnili. O tem govori dokument, ki ima naslov »Die Lage der deutschen Minderheit in Jugoslawien« iz maja 1952, ki sem ga našel v arhivu bonnskega zunanjega ministva. V Sloveniji naj bi po istih virih, ki sem jih prej navedel, ostalo le 1.824 Volksdeutscherjev, čeprav jih je po odhodu nemške vojske ostalo kakih 20.000. Najpomembnejši taborišči za Nemce sta bili Strnišče (danes Kidričevo) in Teharje. Po letu 1948 so taborišča odpravili, okrog 9.000 Kočevarjev (Nemcev s Kočevskega) so po vojni našli v Avstriji, v Sloveniji pa naj bi jih ostalo kakih 380. Na podlagi vira, ki sem ga našel v nemških arhivih (ta je z dne 11.1.1955 in ima naslov »Vorläufige erste Zusammenstellung über die Verluste der Volksdeutschen in Jgoslawnien«) pa izhaja - kar zadeva Slovenijo - naslednje: do leta 1941 je po nemški manjšinski statistiki iz leta 1927 bilo na Slovenskem približno 50.000 ljudi nemškega jezika oz. nemške narodnosti. Od tega okoli 32.000 na Štajerskem, ostali pa na Kočevskem in v Prekmurju. Po podatkih prej omenjene statistike iz leta 1941 pa naj bi tega leta živel 59.000 ljudi nemške narodnosti, od tega 22.000 na Kočevskem in na Kranjskem, 34.000 na štajerskem in 3.000 v Prekmurju.

Kolega Dušan Biber, ki se je ukvarjal z vprašanjem Nemcev v Jugoslaviji med vojnama, trdi, da je število Nemcev bilo nižje. To pa potrjuje trditev, da se s številkami da manipulirati. Kakorkoli že, po vojni je na Slovenskem ostalo največ do 2.000 Nemcev s Štajerske in približno 380 s Kočevskega.

Da se bolje razume, zakaj so bili ti ljudje izgnani, oz. zakaj so sami odšli, je treba pojasniti tudi njihovo vlogo med drugo svetovno vojno.

Žal se je manjšina v Sloveniji takrat skorajda v celoti nacificirala. To trditev je med drugim natančno dokumentiral že omenjeni dr. Biber v knjigi »Nacizem in Nemci v Jugoslaviji« (1966). Do podobnih rezultatov sem prišel tudi jaz v raziskavi o nacističnih avstrijskih beguncih v Sloveniji leta 1934. S tem nočem reči, da so bili vsi nacisti; trdim pa, da je nacistov bilo veliko, še več pa njihovih simatizerjev.

Omenili ste raziskavo o nacističnih beguncih v Sloveniji. Bi lahko kaj več povedali o tem?

Raziskavo želim objaviti v knjižni obliki, obravnava pa avstrijske nacistične begunce, ki so prebežali v Jugoslavijo po neuspelem puču 25.7.1934. Takrat je zlasti s Koroške in avstrijske Štajerske prišlo v Slovenijo in nato na Hrvaško približno 3.000 nacistov, od katerih jih je več kot 90% bilo po državljanstvu Avstrijcev, preostali del pa iz Rajha. Dokumentacija avstrijske policije in »rajhovski« viri kažejo, da so organizatorji njihovega sprejema, transporta itd. bili v največji meri Nemci na Slovenskem. V prvi vrsti so to bili t.i. Kulturbundovci, v te operacije pa so bili vpleteni tudi predstavniki nemške evangeličanske cerkve. Središče operacij je bil Maribor, eno glavnih vlog pri tem je imel nemški odvetnik Leo Gozani, ki so ga po vojni usmrtili kot vojnega zločinca.

V kratkem bomo nadaljevali tudi raziskavo o vlogi, ki so jo imeli Nemci na Slovenskem v nemškem okupacijskem aparatu pri nas. Nekateri indici, ki jih je nakazal kolega z dunajske univerze, nenazad-

nje tudi drugi strokovnjaki (dr. Ferenc, dr. Biber idr.) kažejo, da ta vloga ni bila tako majhna. Raziskava, ki jo načrtujemo, bo imela naslov »Nemci na Slovenskem 1941-51« s poudarkom na času po letu 1945.

Rdeča nit je, skratka, tale: že v času med obema vojnama se je manjšina nacificirala, v času vojne je mnogo teh Nemcev sodelovalo v okupacijskem aparatu, posledica vsega tega pa je bil sklep AVNOJ iz novembra 1944, po katerem so Nemcem zaplenili vse premoženja. Ta sklep je bil sicer v duhu tistega časa, ni pa imel nobene zveze z demokratičnimi načeli, ki jih poznamo danes. Na podlagi avnojskih sklepov so Nemci postali brezpravni na Slovenskem oz. v Jugoslaviji; sklep AVNOJ spada v kontekst takratnega načela o nemški kolektivni krivdi, t.j. načela, ki je prevladovalo vsaj do nürnberških procesov. Pozneje se je - vsaj v zahodnih zaveznških državah - odnos do tega spremenil; načelo kolektivne krivde je zamenjalo načelo individualne krivde, to pa je privedlo do tega, da so na koncu preganjali le še vojne zločince.

Kaj bi bilo trea po vašem naredditi sedaj? Bi bilo treba ustanoviti komisijo zgodovinarjev, ki bi se s tem ukvarjala?

Komisij nimam posebno rad. Že ko sem vodil zgodovinski del komisije za dachauske procese nisem tega delal iz kdo ve kakšne politične potrebe ali prepričanja. Dachauski procesi, tako kot pobjo domobrancev in sedaj vprašanje Nemcev na Slovenskem, so zame izredno važno historično vprašanje. To je del zgodovine na slovenskih tleh, zaradi tega ga je treba raziskovati. Če to sovпада slučajno s političnim interesom trenutka, je to toliko bolje, vendar ne zaradi politike, ampak zaradi finančnih sredstev, ki jih politika da na razpolago.

Osebnost mislim, da ni potrebna nobena »politična« komisija. Pač pa je treba oblikovati relativno majhno zgodovinarsko skupino (3-4 ljudi), ki bi raziskovalo to vprašanje. To pa zato, da bi se, kolikor mogoče, izgonili vsem mogočim manipulacijam s to problematiko. V ta namen se že dogovarjamo. In še nekaj: z Nemci na Slovenskem se nismo začeli ukvarjati šele sedaj. O tem smo imeli že nekaj simpozijev, zadnji je bil predlani.

Pogovor zapisal
IVAN VOGRIČ